

*Pred iztekom brionskega moratorija se je konferenca premaknila v pravo smer*

# V Haagu »pospešili« delo

*Lord Carrington upa, da bosta Slovenija in Hrvaška sodelovali na pogajanjih tudi po izteku moratorija  
Srbski, zvezni in makedonski predstavnik zahtevajo zamrznitev brionskega sklepa do konca konference*

## Za nadzor prekinitve ognja na bojiščih na Hrvaškem zdaj tudi opazovalci OZN

NEW YORK — Varnostni svet OZN je v sredo ponoči soglasno izglasoval resolucijo o embargu na prodajo orožja in vojaške opreme Jugoslaviji, istočasno pa je pozval vse sprte strani, da takoj prenehajo s spopadi. Resolucija tudi pooblašča OZN, da pošlje svoje opazovalce za nadzor prekinitve ognja, od generalnega sekretarja De Cuellarja pa zahteva, da si prizadeva za posredovanje med sprtimi stranmi. Pri sprejemu resolucije se je Varnostni svet skliceval na 7. poglavje Listine OZN, ki predvideva poseganje

v notranje zadeve suverene države, ko gre za obnovo miru in varnosti.

O pomenu odločitve priča tudi zasedba na zasedanju. Enajst od 15 članic, med katerimi ZDA, SZ, Velika Britanija, Francija, Kitajska, Kuba in Indija, so bile zastopane z zunanjimi ministri. Med njimi velja posebej omeniti ameriškega državnega sekretarja Jamesa Bakerja, ki je poudaril, da ZDA ne sprejemajo okupacije oziroma ozemeljskih sprememb znotraj Jugoslavije z nasilnimi dejanji.

HAAG — Lord Carrington je »pospešil«  
delo mirovne konference o Jugoslaviji, da bi izkoristil trenutno premirje. Že v ponedeljek se bodo sestale tri delovne skupine, poleg skupine o pravnih in ustavnih vprašanjih ter skupine zadolžene za človekove in manjšinske pravice so včeraj ustanovili še ekonomsko skupino. Zunanji ministri šestih jugoslovanskih republik se bodo v Haagu sestali ponovno v četrtek, ko bodo o svojem delu poročale delovne skupine, delegacije pa bodo dobile tudi vprašalnik v zvezi s temeljnimi vprašanji odcepitve, priznanja, mej, manjšin in nasledstva. Po tem datumu bodo plenarna zasedanja ministrov le ob morebitnih zapletih in ko bo treba sprejeti pomembne odločitve.

Lord Carrington je prepričan, da bo četrtekovo zasedanje izredne važnosti, ker bo le 4 dni pred z-



Lord Carrington (v sredi) bo skušal izkoristiti premirje na Hrvaškem za pospešitev svoje mirovne akcije (Telefoto AP)

## Romunski rudarji zrušili vlado Petra Romana



Z nasilnimi manifestacijami v Bukarešti je južno-karpatiskim rudarjem uspelo zrušiti vlado Petra Romana, ki so jo lani prav tako nasilno rešili pred študenti in opozicijo (Telefoto AP)

Demokristjani odločitev o predčasnih volitvah prepustili svojim partnerjem

## Sprejem gospodarskega manevra preizkusni kamen trdnosti vlade

RIM — »Gre samo za poletni dežek.«  
S temi besedami je Antonio Gava dal vedeti, da stranka relativne večine vsaj za zdaj ne namerava sprožiti vladne krize, ki naj bi vodila k predčasnemu koncu zakonodajne dobe in k predčasnim volitvam. Demokristjanski vodstvo je namreč včeraj odobrilo dokument, v katerem izraža solidarnost vladi za njena prizadevanja v zvezi z gospodarskim manevrom. V svojem posegu je tajnik Forlani izrazil polno solidarnost ministrskemu predsedniku in vladi »ob prizadevanjih za zmanjšanje inflacije in javnega primanjkljaja.«  
Predsednik vlade Andreotti pa se je zavzel za »resen«  
finančni zakon, s katerim naj bi se Italija postavila po robu problemom, ki jih prinaša liberalizacija skupnega evropskega tržišča in monetarna unija.

Demokristjani so se torej odločili, da rajši drugim vladnim partnerjem prepustijo eventualno odločitev glede usode

koalicije. Če je soditi po nekaterih izjavah, potem se je prikazen predčasnih volitev za zdaj umaknila. Tako je liberalni minister za odnose s parlamentom Sterpa poudaril, da bo »vlada pripravila močan in kredibilen gospodarski manever«  
in je zato zanj le 10% možnosti, da pride do volitev že novembra. Za socialista Conteja, ki je sicer politični položaj ocenil za »resnega«, pa so možne še vse rešitve. Obrambni minister Rognoni se je zavzel za »strog finančni zakon«, ki naj bi okrepil vladne stranke.

Za edino polemično noto sta poskrbela tajnik PSDI Cariglia in socialistični podtajnik Di Donato. Cariglia je protestiral zaradi srečanja med Craxijem in Forlanijem v sredo zvečer, na katerega pa ostali partnerji iz vrst večine niso bili povabljeni. Di Donato mu je odgovoril zelo na kratko: »Cariglia je dobil sindrom izključenosti.«

Sprejem gospodarskega manevra za prihodnje leto bo torej nekakšen preiz-

kusni kamen za trdnost koalicije. Že v ponedeljek se bo sestel ministrski svet, »da bi odobril državne račune,«  
pred tem pa se bo na zahtevo PLI in PSDI sestel še kabinetni svet, da bi odstranili nesporazume in »nerazumevanja«  
v zadnjem trenutku. Po ministrskem svetu pa bo zakon začel svojo pot v parlamentu. Predvideni ukrepi v gospodarskem manevru so še vsi zaviti v tančice skrivnosti, pa čeprav je glavne smernice povsem mogoče predvideti. Na področju prihodkov je na tapeti predlog o davčnih odpustih, ki naj bi prinesli v državno blagajno 10 do 20 tisoč milijard, zaostritvijo davkov na nepremičnine (pri tem naj bi bile nekatere olajšave za lastnike prvih stanovanj, v katerih stanujejo) pa še 6 tisoč milijard. Kot kaže, državnih obveznic ne bo treba prijavljati na obrazcih 740, vlada pa si bo prizadevala skčiti izdatke za 40 tisoč milijard.

## Ribičič in Račan pri deželni PSI

TRST - Po nedavnem srečanju levičarskih strank iz dežel skupnosti Alpe Jadran v Ljubljani, se vezi med napredno usmerjenimi strankami v tem prostoru krepijo. K temu je včeraj prispeval obisk predsednikov hrvaške Stranke demokratskih sprememb Ivica Račana in slovenske Stranke demokratske prenovle Cirila Ribičiča pri deželnem tajništvu PSI. V ospredju pogovorov je bilo sodelovanje sicer z razumljivim poudarkom na razreševanju jugoslovanske krize, ki je zlasti akutna na Hrvaškem. Ob tem pa so poudarili tudi vlogo, predvsem pa nujnost zaščite narodnostnih skupnosti.

NA 3. STRANI



Z včerajšnje tiskovne konference na tržaškem sedežu PSI

(Foto Križmančič)

## Premirje z granatami Zaprl novinarje CNN

ZAGREB — Hrvaška televizija je včeraj poročala, da je bila Novska dopoldne tarča silovitega obstreljevanja jugoslovanske armade in srbskih upornikov. Središče mesta so bombardirala tudi letala. Krizni štab občine je prepovedal kakršnokoli snemanje v mestu in ukazal zatemnjevanje. Prav tako je od 22. do 5. ure zjutraj policijska ura, podjetja pa morajo proizvodnjo prilagoditi nastalim razmeram. Mesto je ostalo brez vode. Novsko pa so obiskali tudi evropski opazovalci.

V Novi Gradiški so prebivalci morali v zaklonišča, saj so se oglašile sirene za letalski napad. Na območju Nove Gradiške so enote banjaluškega korpusa dopoldne zajele novinarsko ekipo ameriške družbe CNN, ker naj bi menda snemala strateško pomembne objekte. Po posredovanju admirala Broveta so ameriško novinarsko ekipo najprej napotili v Novo Gradiško, nato pa naj bi jih prepegljali v Pakrac. Tudi na Baniji so bile razmere vse prej kot NADALJEVANJE NA 2. STRANI



Na zasedanju palestinskega parlamenta pragmatisti prevladali nad jastrebi

# PLO pristaja na konferenco Arafat je odstranil Habaša

ALŽIR — Palestinci bodo po vsem sodeč sodelovali na bodoči mirovni konferenci o Bližnjem vzhodu. Jaser Arafat je torej prepričan večino v palestinskem narodnem svetu (parlamentu v izgnanstvu), da je sprejetje ameriškega mirovnega načrta za Bližnji vzhod zadnja priložnost za Palestince. Tega mnenja sta tudi predstavnika zasedenih arabskih ozemelj Faisal Huseini in Hanan Ašravi, ki sta se že sedemkrat sestala z ameriškim državnim tajnikom Bakerjem.

Arafat je v svojem posegu pred politično komisijo, ki bi

morala v prihodnjih urah sestaviti sklepno poročilo, poudaril, da so ZDA prvič spregovorile o palestinskem »narodu« in ne generično o palestinskih »beguncih« kot so do sedaj navajali Palestince. Washington je tudi zajamčil, da bo konferenca skušala uresničiti resoluciji 242 in 338 Varnostnega sveta OZN, ki predvidevata mir na Bližnjem vzhodu v zameno za vrnitev ozemelj, ki jih je Izrael osvojil v arabsko-izraelskih vojnah. Prav tako Washington pristaja, da se na mirovni konferenci sproži vprašanje vzhodnega Jeruzalema. ZDA niso namreč nikoli

priznale izraelsko aneksijo arabskega dela Jeruzalema.

Za fronto zavračanja pa ta jamstva niso dovolj. Vodja proiranske Fronte za osvoboditev Palestine George Habaš zavrača sodelovanje na mirovni konferenci, ker ZDA ne pristajajo na pravico samoodločbe za Palestince. Po vsem sodeč pa je Habaš ostal osamljen, tako da ga bodo bržkone odstranili iz palestinskega izvršnega sveta. Vodja demokratske fronte Najef Havatmeh je namreč po začetni ihti spoznal, da so Palestinci siti 43-letnega spopada in si želijo miru za vsako ceno.

## Nemirno premirje



V Gospiću so včeraj zabeležili več kršitev premirja s strani vojske

## Prvi napad na enote jugoslovanske armade na istrskem območju

PULJ — Informativna služba garnizije Pulj je včeraj sporočila, da je predsinočnim ob 23.45 več neznanih oboroženih skupin napadlo vojašnici 1. maj in Zonka v Pulju.

Napad so izvedli v dveh naletih, trajala pa sta pol ure. Napadalcu so prišli iz smeri pokopališča v Štinjanu, ladjedelnice Uljanik in cementarne Giulio Revelante. Uporabljali so minomete, ročne rakete metalce in avtomatsko strelno orožje, občasno pa tudi svetilne rakete, enote JLA so odgovorile z ognjem. V napadu je bil ranjen vojak Darko Dragomirovič, ki ga zdravijo v puljski vojaški bolnišnici. Napad je zanimal tudi dva gozdna požara. Predstavniki policijske uprave in zbora narodne garde so zagotovili, da je do tega prvega napada na JLA v Istri prišlo zaradi delovanja ekstremnih skupin, ki skušajo z oboroženimi incidenti vnesti nemir na to za sedaj še mirno območje. (dd)

LJUBLJANA - Liberalnodemokratska stranka je predstavila delegatsko pobudo o spremembi in dopolnitvi Zakona o državljanstvu Republike Slovenije.

Jaša Zlobec, Mile Šetinc in Borut Razdevšek v imenu LDS ugotavljajo, da je hitri postopek za spremembo Zakona potreben, da bi se preprečile škodljive posledice. Te bi bile lahko plod plačevanja visokih upravnih taks, zapletenih birokratskih postopkov ter nezmožnosti pridobivanja dokumentov iz ostalih delov Jugoslavije.

Kot konkretno rešitev LDS predlaga poenostavljen postopek, v katerem bi se občan potrdil na upravnem organu z osebnim dokumentom, izpolnil enostaven formular ter takoj po preverjanju podatkov in vpisu državljanstva v rojstno matično knjigo dobil potrdilo o državljanstvu. (STA)

## Dramatično stanje v BiH skrbi Hrvate in Muslimane

ZAGREB — V Zagrebu sta imela tiskovno konferenco predsednik kluba zastopnikov HDZ v skupščini BiH Vlado Pandjić in člana Inicijativnega odbora društva Herceg-Bosna v Zagrebu, Abdulah Muftić in Milan Kovač. Opozorili so na dramatičnost dogajanja v BiH, ki je menda v večjem delu že zasedena. Ljudje so preplašeni in ta strah ni neupravičen. Še posebej hudo je v vzhodni Hercegovini in severozahodni Bosni. V Hercegovini črnogorski in srbski rezervisti sejejo strah in preplah, ropajo, nenadzorovano streljajo, se opijanjajo in vdirajo v hiše ter iščejo dekleta in ženske - obnašajo se kot razuzdane srednjeveške horde.

Armada pa z bosansko-hercegovskega ozemlja s havbicami strelja na Kostajnico, Dubico in v zadnjem času na Novo Gradsko in avtocesto Zagreb - Beograd. Banjaški korpus ne izpolnjuje več ukazov

generalštaba in predstavlja pučistični del armade. Vojska je v BiH tako močna, da narekuje obnašanje tukajšnjih oblasti. Tovarne orožja in vojaške opreme praznijo in stroje odvažajo v Srbijo. Poleg tega pa v BiH izdelujejo bojne glave s strupenimi plini in vojaška letala.

Srbsko-komunistična politika ima Bosno za zasedeno. Vsi dogodki so očitno le uvod, glavnina še sledi, zato je nujno potrebna internacionalizacija, ki bo preprečila totalno vojno. Skupna vlada BiH, so opozorili udeleženci konference, praktično ne deluje. Vprašanje dni je, kdaj bo padla. HDZ se v republiki zavzema za samostojno, suvereno BiH z nespremenjenimi mejami. Hrvaški in muslimanski narod sta na volitvah dobila besedo, ne pa tudi oblast. Narodi v tej republiki želijo mir, a če bo potrebno, se bodo branili, četudi so jim orožje terorizma obrambe odvzeli. (dd)

## Peterle odpotoval v Švico in Italijo

LJUBLJANA — Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je odpotoval na uradni obisk v Švico in Italijo, z njim pa je tudi namestnik zunanjega ministra Zoran Thaler. V Bernu bosta slovenskega premiera sprejela podpredsednik švicarske vlade in minister za zunanje zadeve g. Rene Felber ter minister za gospodarstvo g. Jan Pascal Dela-Muraz. Zve-

čer bo Peterle gost univerze v Bernu, kjer bo imel predavanje na temo Slovenija zdaj, nato pa bo sodeloval na novinarski konferenci.

Jutri, dopoldne pa bo odpotoval v Italijo. V Trevisu bo srečanje politikov krščanskih demokratov iz devetih evropskih držav. Pripadniki bodo tudi okroglo mizo z naslovom Sedanje v srednji Evropi. (STA)

## ● V Haagu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

padlostjo brionskega moratorija. Izrazil je željo in upanje, da bosta Slovenija in Hrvaška tudi po padlosti tega moratorija še vedno sodelovali na haški konferenci. Slovenski zunanji minister Rupel je namreč na konferenci prisotne seznanil s stališči Slovenije po koncu moratorija in poudaril, da bo Slovenija po 7. oktobru uveljavila svojo samostojnost. Povedal je tudi, da se Sloveniji navzočnost evropskih opazovalcev po izteku moratorija ne zdi več potrebna, prav tako si Slovenija ne želi navzočnosti mirovnih sil v Sloveniji ali v sosedstvu. Minister Rupel se je obenem zavzel, da bi na mirovni konferenci sodelovali predstavniki vseh manjšin v Jugoslaviji.

Popolnoma nasprotnega mnenja pa so bili zvezni pravosodni minister Kambovski (nadomešča v New Yorku prisotnega zunanjega ministra Lončarja), srbski minister za zunanje zadeve Jovanović in njegov makedonski kolega Maleski. Po njihovem mnenju bi bilo treba brionski moratorij podaljšati dokler traja haška mirovna konferenca. Jovanović je obenem poudaril, da Srbija nasprotuje mirovnim tamponskim silam in priznava hrvaške meje, dokler bo Hrvaška v sklopu Jugoslavije.

V Haagu so torej prešli k operativni. Vsem se nedvomno mudi, saj se vsi zavedajo krhkosti sedanjega premirja. Ob vsem pa je zanimivo, da je ameriški senat povabil predsednika predsedstva Mesiča v Washington, kar vzbuja upanje, da se stališče ZDA do Jugoslavije postopoma spreminja.

## Janša, Bavčar in Kacin o možnosti nove vojne

LJUBLJANA — V organizaciji Mlade iniciative pri Slovenski demokratični zvezi je bila sinoči v domu Španskih borcev v Ljubljani javna tribuna z naslovom Kako smo ubranili Slovenijo. Na njej so sodelovali trije slovenski ministri: Igor Bavčar, Janez Janša in Jelko Kacin. Kot je povedal Igor Bavčar, je bila obramba Slovenije v desetdnevni vojni rezultat naporov velikega števila ljudi, med katerimi je bilo veliko različnih služb in ustanov, vsi pa so bili za obrambo Slovenije izredno motivirani, kar je bilo odločilnega pomena. Janez Janša je poudaril, da je vojna v marsičem bolj stvar morale kot pa zgolj tehnične opremljenosti, da pa so se priprave nanjo začele že veliko prej, praktično že takoj, ko je postalo jasno, da namerava Slovenija po svoji poti in da se vsi s tem ne bodo strinjali. Jelko Kacin je povedal, da je bila vojna le končno dejanje dolgega procesa, vojna pa vsekakor ni bila dobljena na tiskovnih konferencah v Cankarjevem domu, temveč na bojiščih. Za razliko od Hrvaške je v Sloveniji vse potekalo iz enega centra, delovanje je bilo usklajeno, odločitve kolektivno sprejete.

Poslušalce v dvorani pa so predvsem zanimali odgovori na vprašanja, o sedanjih razmerah in na možnost novega napada na Slovenijo. Igor Bavčar je povedal, da se slovenska policija pripravlja na prevzem popoldnega nadzora nad slovenskimi mejami po poteku moratorija, to pa pomeni tudi nadzor nad slovensko - hrvaško mejo. Policija je nadzor na tej meji že poostрила, omejena je hitrost, izvajajo pregled dokumentov, osebne prtljage in razgovor s potniki o cilju njihovega potovanja.

Možnost ponovnega napada Jugoslovanske vojske na Slovenijo je sicer majhna, ni pa povsem izključena, meni Janez Janša. Razmere od vojne v Sloveniji so se precej spremenile tudi za JA, ki je na Hrvaškem utrpela velike izgube, odpirajo pa se vedno nova krizna žarišča v Bosni, Sandžaku in na Kosovu, kjer je vojska zelo angažirana, zato ni realno pričakovati, da bi ponovno napadla Slovenijo. (STA)

## Karavana miru je včeraj dopotovala iz Ljubljane v hrvaško glavno mesto

ZAGREB — Karavana miru je včeraj iz Ljubljane dospela v Zagreb. Tu so jo sprejeli krajevni mirovniki ter zagrebški župan Boris Buzanić. Slednji je evropskim mirovnikom obrazložil stališča Hrvaške v zvezi z vojno, ki jo bje s srbskimi uporniki ter jugoslovansko armado. Kasneje so se udeleženci karavane miru, ki jo prireja helsinško združenje državljanov za mir, srečali z materami vojakov, ki služijo v jugoslovanski armadi, ki so s svojim gibanjem »pesem ljubavi« poskusile zaustaviti vojno morijo v bivši Jugoslaviji. Pacifisti so se še srečali s predstavniki katoliške, luteranske ter mohamedanske cerkve. Najzanimivejše pa je zagotovo bilo srečanje s predsednikom hrvaškega sabora Žarkom Domjanom. Slednji je obrazložil, da vojno proti Hrvatski dejansko vodi Srbija, armada in srbski uporniki so dejansko samo sredstva, ki se jih proti vojni poslužuje Milošević. Domjan je še posebej poudaril, da je Hrvaška v preteklosti zagrešila v odnosu s srbsko

manjšino na Hrvaškem nekatere napake. Dejal pa je, da hrvaške oblasti nameravajo zagotoviti srbski manjšini državljanke pravice ter jim zagotoviti pogoje za njeno normalno življenje. To naj bi dosegli s tem, da bi za srbsko manjšino vpeljali najširšo mogočo kulturno avtonomijo. To velja tudi za vse ostale narodne manjšine, ki živijo na teritoriju republike Hrvatske.

Po srečanju z mirovniki karavane miru je predsednik Domjan posebej za Primorski dnevnik dal naslednji intervju:

**Moratorij, ki ste ga podpisali na Brionih, zapade 8. oktobra. Kaj bo storila Hrvatska po tem datumu?**

»O tem bo odločal Sabor na zasedanju 7. in 8. oktobra. Osebo menim, da bo takrat Sabor razglasil samostojnost ter suverenost Republike Hrvatske. Ko smo podpisali moratorij, smo bili prepričani, da bo Evropska skupnost pritiskala na armado in na Srbijo, da bi nehali z agresijo na našo republiko. Evropa pa na žalost še naprej slepomiši, tako da je razglasitev samostojnosti za nas življenjskega pomena. Evropska skupnost je žal pokazala, da ni kos jugoslovanski krizi. Za zalivsko krizo, ko smo bili tudi priča agresiji militaristične sile na drugo suvereno državo, je mednarodna skupnost pokazala večjo odločnost in načelnost.«

**Kako ocenjujete delo italijanskega zunanjega ministra De Michelisa?**

»De Michelisovo politiko bi težko definirali. Ta politika je povsem nedosledna in načelna. Bil bi že čas, da tudi Italija zavzame v zvezi z jugoslovansko krizo odločno stališče. Osebo ne razumem, kakšni so cilji De Michelisa in kaj misli doseči s politiko, ki se iz dneva v dan spreminja.«

WALTER ŠKERK

## Referendum na Kosovu

PRIŠTINA — Ni še znano, ali se je na Kosovu začel referendum, na katerem naj bi se Albanci izrekli za oziroma proti razglasitvi suverenosti in neodvisnosti te pokrajine, ki naj bi imela pravico priključitve k zvezi suverenih držav.

Prištinski list Bujku navaja, da so priprave za referendum končane, včeraj pa naj bi odprli tudi vsa glasovalna mesta. Prav nasprotno pa zatrjuje štab posebnih enot srbske policije, ki poudarja, da niti v Prištini niti v drugih mestih na Kosovu ni znamenj, da bi potekal referendum.



# Ivica Račan in Ciril Ribičič v Vidmu in Trstu gosta deželnega tajništva PSI

## Račan: Hrvaška ne sme biti kaznovana zaradi nerazumevanja Evropske skupnosti



## Za res dosledno spoštovanje pravic narodnostnih skupnosti

Velika sličnost v ocenjevanju položaja in v mnogih stvareh tudi popolna usklajenost pogledov je prišla do izraza v izjavah Predsednikov SDP Slovenije in Hrvaške Ribičiča in Račana, ki sta se včeraj popoldne udeležila tiskovne konference na sedežu tržaške socialistične stranke.

Pečat srečanju pa je nedvomno dala tudi prisotnost tretjega gosta, predsednika Unije Italijanov iz Istre Antonia Bormeja.

Goste je predstavil pokrajinski tajnik PSI Perelli in obenem obrazložil stališče socialistov bodisi v odnosu do jugoslovanske krize, kot tudi glede vprašanja položaja italijanske manjšine v Istri. Izrazil je solidarnost stranke napadeni republiki Hrvaški in soglašal s prizadevanji Slovenije in Hrvaške za doseg suverenosti, ki je bila sprožena po legitimni in demokratični poti. Socialistična stranka je proti vsakršnemu poskusu spreminjanja meja in je obenem trdno na stališču, da je treba italijansko skupnost v Istri učinkovito zaščititi.

Ciril Ribičič se je v svojem izjavljanju zavzel za pomoč Hrvatski, h kateri morajo strnjeno prispevati vse leve sile v Evropi. Pri tem gre za zaustavitev očitnih teženj po ustvarjanju velike Srbije, kakor tudi za to, da le resnično demokratična usmeritev v hrvaški družbi lahko omogoči dosledno reševanje nacionalnih sporov. Kot zelo pomembni je v tem smislu ocenil stališče strank leveice prostora Alpe Jadran, ki so se pred nedavnim opredelile za mednarodno priznanje Slovenije in Hrvaške in stališče deželnega tajništva PSI Zanfagninija, ki je predlagal, da si v pričakovanju priznanja Dežela FJK in sosednji republiki izmenjajo predstavništva. V zvezi z manjšinami, ki so bisveni sestavni del bodočnosti Slovenije pa je Ribičič dejal, da se je republika pri vzpostavljanju procesa osamosvajanja zavzela za ureditev njihovega položaja na najvišji ravni. Meja med Slovenijo in Hrvatsko nikakor ne sme prizadeti italijanske skupnosti, kar pomeni, da mora biti meja v evropskem smislu, še manj kot gola formalnost in torej dejavnik združevanja. Tudi za odprto mejo pa je najboljša garancija zmaga miru in demokracije.

Ivica Račan se je socialistom zahvalil za ustvarjeno priložnost in dejal, da ni lahko obrazložiti javnosti, kako naj bi se z demokratičnimi inštrumenti reševalo nacionalne probleme, medtem ko se Hrvaška nahaja v takem položaju. Bilo je sicer dogovorjeno premirje, toda nadaljuje se nevarnost novih spopadov in razširitev konfliktov na Bosno in Hercegovino, do česar lahko pride vsak čas. Miru ne bo, dokler bo obveljala srbska imperialna politika. Hrvaška SDP bo storila vse, kar je v njenih močeh, da se ne bi problemi še naprej reševali z orožjem, Evropa pa mora razumeti, da Jugoslavije ni več. Glede manjšin je Račan

dejel, da morajo uživati pravice na visoki ravni, kot se spodobi za razviti svet. Hrvaška se mora v tem smislu znebiti centralizma in unitarizma in mora priznati regionalno artikuliranje interesov. Meje pa italijanske manjšine v Istri nikakor ne bi smele razdvajati.

Predsednik Unije Italijanov Borme je izhajal iz ugotovitve, da je položaj manjšin vedno kritičen. Zavrnil je očitke, ki so se pojavili v javnosti na račun Italijanov v Istri in se zavzel za to, da se Italija, Slovenija in Hrvaška skupno dogovorijo o zaščiti italijanske skupnosti in v tem smislu o njeni enovitosti. Dal je priznanje Sloveniji, da je bila v preteklosti glede tega pred drugimi in izrazil potrebo po obsodbi vsakršnega nacionalizma.

VIDEM — »Hrvaška in Hrvatske ne smejo biti kaznovane zaradi nerazumevanja Evrope«. Tako je povedal predsednik hrvaške Stranke demokratičnih sprememb Ivica Račan, ki je bil skupaj s predsednikom slovenske SDP Cirilom Ribičičem in članom vodstva iste stranke Petrom Bekešem gost deželnega vodstva PSI.

Številnim zbranim novinarjem v Vidmu je Račan obrazložil dramatični položaj na Hrvaškem in prizadevanja njegove stranke za mirno rešitev vprašanja ter apeliral na evropski demokratični svet, naj odločno poseže, da prepreči vsakršni ekspanzionizem.

V svojem posegu je predsednik hrvaške SDP podal dokaj jasno sliko srbske vojaške agresije in pri tem podčrtal, da gre za vprašanje, ki je nastalo znotraj Evrope in je zato Evropa dolžna poseči, da prepreči vsakršno nadaljnje prelivanje krvi. Dokler bo trajalo zdajšnje stanje, ne bo časa za celovito reševanje medrepubliških vprašanj nekdanje Jugoslavije. Dokler

ne bo mednarodna javnost priznala republiki Hrvaško in Slovenijo, tako dolgo bo nosila moralno odgovornost za to, kar se danes dogaja na Hrvaškem in prej na Slovenskem.

Kar zadeva vlogo Stranke demokratičnih sprememb pa je Račan pristavil, da si je že od same ustanovitve prizadevala za večjo parlamentarno demokracijo v tej republiki. V tem okviru gre tudi prizadevanje prenoviteljev, da bi italijanska manjšina na Hrvaškem uživala vse pravice, ki ji pritičejo.

O vlogi, ki jo imajo demokratične levičarske sile v republikah nekdanje Jugoslavije ter v sami Evropi, je spregovoril Ciril Ribičič, ki je ob tej priložnosti izrekel solidarnost Hrvaški. V svojem posegu se je dotaknil tudi vprašanja manjšin. Dejal je, da je zelo važno utrjevati in razvijati vlogo manjšin in to na obeh straneh meje. Takšna prizadevanja pa ne najdejo vedno odprtih vrat v slovenskih desničarskih strankah, ki so včasih preveč nacionalno prežete.

Na srečanju v Vidmu je deželni sekretar PSI Piero Zanfagnini podčrtal prizadevanja Dežele FJK in same stranke, da bi italijansko vlado prepričali o nujnosti priznanja Slovenije in Hrvaške. Sicer je to vprašanje celotne evropske skupnosti, v kateri mora prav socialistična internacionala odigrati primarno vlogo. Zanfagnini se je v svojem posegu dotaknil tudi problema italijanske manjšine, ki mora tako v Sloveniji kakor na Hrvaškem uživati vse pravice, ki ji pritičejo.

V razpravo sta posegla tudi poslanka Roberta Breda in deželni odbornik za industrijo Ferruccio Saro.

RUDI PAVŠIČ

Občinski statut je bil načelno sprejet

## V občinskem svetu v Bardu možna uporaba slovenščine



BARDO — Oktobra bo potekel rok za sestavo občinskih in pokrajinskih statutom, kot to predvideva nov zakon o krajevnih upravah. Med občine, ki so to zadolžitev že izpolnile, sodi tudi Bardo, kjer so statutarni dokument načelno odobrili na seji 12. septembra. Na zasедanju občinskega sveta so predloge, ki jih je izdelala posebna komisija, sprejeli soglasno vsi svetovalci PSI in KD.

Besedilo statuta bodo dali zdaj v pretres krajevnim kulturnim organizacijam, o njem pa bo kasneje tekla beseda na javni razpravi. Šele nato bo občinski svet dokončno odobril statut, seveda z morebitnimi popravki, ki jih bodo predlagale organizacije civilne družbe.

Delo komisije, ki je bila zadolžena za sestavo besedila statuta, je težilo tudi k vrednotenju slovenske identitete tukajšnjega prebivalstva. V členu št. 3 je namreč izražena skrb za ohranjanje in razvijanje slovenskega jezika ter kulturne in zgodovinske dediščine. V skladu s samim Maccanicovim zakonskim predlogom (člen 12) je v statutu Občine Bardo predvidena raba narečnega slovenskega jezika v javnih upravah,

predvsem kar zadeva seje občinskega sveta.

Občina v Terski dolini se torej pridružuje ostalim v Benečiji in Kanalski dolini (Trbiž, Tipana, Špeter in Podbonesec), ki so v besedilo svojih statutom vključile skrb za ohranjanje in razvijanje slovenske stvarnosti. (R.P.)

Na sliki (Foto Pavšič) pogled na Bardo

## V Rovinju včeraj odprli Mednarodni fotoforum

ROVINJ - Navzlic napetim razmeram na Hrvaškem so se včeraj v Rovinju zbrali fotografi iz dežel Alpe-Jadran na svojem letnem Mednarodnem fotoforumu. Kot vsako leto (Fotoforum so prvič priredili leta 1974) vsaka od sodelujočih dežel predstavlja največ 8 fotografij, ki jih na osnovi natečaja zberejo deželni referenti. Za Furlanijo-Juljsko krajino je za izbor udeležencev poskrbel miljski krožek Fotoimago. Vsakemu od sodelujočih fotografom so v Rovinju razstavili šest fotografij. Razstava bo odprta do 12. oktobra.

Mednarodni fotoforum pa je tudi priložnost za izmenjavo mnenj na konferencah, srečanjih in okroglih mizah, ki omogočajo izmenjavo izkušenj in primerjav kulturnih ter umetniških pristopov.

pismo uredništvu

## Vrtci Anice Černejeve v Celju bodo kmalu povsem obnovljeni

Ravnateljica celjskih vrtcev, za obnovo katerih so prispevali naročniki in bralci Primorskega dnevnika, sporoča:

Spoštovani!

Gotovo vas zanima, kako poteka sanacija naših vrtcev in kdaj se boste lahko sami prepričali o uspehih našega skupnega dela. Če nas ne bi presenetile in ovirale vojne, na srečo kratke, razmere, bi že bili z 2. septembrom začeli novo šolsko leto v novo opremljenih igralnicah. Danes pa smo dobili sporočilo iz Italije, da je oprema že na carini. Torej, vse gre, kljub vsemu, kar lepo po načrtu. Sicer pa bo kmalu leto dni, odkar delamo v izrednih pogojih. Zato se zelo veselimo, da smo s pomočjo solidarnosti, ki so jo razlili ljudje do nas, in to v tako izdatni obliki, tudi naši zamejski rojaki, ob akciji vašega Primorskega dnevnika, končno premagali posledice dveh usod - poplave in vojne. Ker želimo, da bi kaj o tem izvedela širša družbena javnost, načrtujemo več manifestacij. Najprej bomo v "tednu otroka" od 7. - 12. oktobra imeli "vrtce

odprtih vrat", ko si bodo ljudje lahko ogledali vse naše sanirane enote v luči inovativnih idej predšolske vzgoje. O tem bomo pisali v naših strokovnih revijah in časopisih. K pisanju o prenovljenem vrtcu pa bomo pritegnili tudi novinarje vseh možnih medijev, tudi TV. Uredili smo posebno kroniko, ki prikazuje stanje vrtcev pred, med, in po poplavi in vključuje vso dokumentacijo o poteku solidarnostnih akcij in sanacije. Pripravljamo prireditev z javnim nastopom otrok v našem lepem Narodnem domu. Izdali bomo tudi bilten, s katerim bi se radi zahvalili vsem, ki so bili v času naših naporov z nami in brez njih ne bi imeli otroci tako lepih vrtcev, kot bodo do konca oktobra. Na prireditev nameravamo povabiti vse, ki so nam kakorkoli po poplavi pomagali. Upamo, da se bodo odzvali tudi naši možje iz republiške vlade.

V želji, da bo jesen mirna in lepa, vas najtopleje pozdravljamo vsi otroci, njihovi starši in moji sodelavci.

ANA ČETKOVIČ VODOVNIK

## Videm: zaradi obilice dežja voda zalila kleti

VIDEM - Poslabšanje vremena z obilnimi padavinami in neurji je včeraj povzročilo precej nevšečnosti v Furlaniji. Polne roke dela so imeli zlasti videmski gasilci, ki so morali poseči v samem mestu in okolici, ker je voda zalila kleti. Da bi bili kos vsem klicem, so morali zaprositi za pomoč tudi kolege iz Cervignana. Močan dež je v precejšnji meri oviral promet in vozniki so bili prisiljeni občutno zmanjšati hitrost, o hujših nesrečah pa ne poročajo.

Zaradi izdatnih padavin so narasle vse furlanske reke, zaenkrat pa ni nevarnosti poplavl.

Kombinacija dežja in juga je včeraj v Benetkah botrovala prvi jesenski »visoki vodi«, precej nevšečnosti pa so močni nalive povzročili tudi na Tridentinskem in Južnem Tirolskem.



CGIL o statutu Devina—Nabrežine

## Občina naj ostane dalje dvojezična

CGIL je mnenja, da mora občanov pravobranilec v Devinu-Nabrežini obvezno obvladati tudi slovenščino, znanje obeh jezikov bi bilo vsekakor priporočljivo tudi za občinskega tajnika, če tega ne bo mogoče doseči, naj pa uprava uradno imenuje dvojezičnega podtajnika. Tako piše v tiskovnem sporočilu pokrajinskega vodstva CGIL, ki se s to izjavo aktivno vključuje v razpravo o devinsko-nabrežinskem statutu, ki ga je tamkajšnji občinski svet začel obravnavati v ponedeljek, odobril pa ga bo predvidoma prve dni oktobra. Sindikati s tem stališčem neposredno odgovarjajo načelniku svetovalske skupine KD Locchiju, ki je v marsičem postavil v dvom dvojezično poslovanje uprave.

Vodstvo CGIL nadalje ugotavlja, da mora statut —na osnovi reforme krajevnih uprav— spodbujati sodelovanje ljudi pri vodenju Občine ter istočasno priznavati narodnostno mešano značilnost občinske stvarnosti. To mora torej veljati za tajnika, za občanskega pravobranilca in tudi za pravilnik, ki urejuje natečaje in zaposlovanje občinskih uslužbencev. Sindikalna zveza glede tega podčrta, da je ta pravilnik sad sindikalnega sporazuma, ki je bil svojčas podpisan ob celovitem spoštovanju delovnih pogojev in državnih zakonov, ki urejujejo to področje.

Pokrajinska CGIL torej očitno nasprotuje spremembi tega pravilnika (za to se v občinskem svetu ogrevajo misovci in demokristjani), če bo ta res postavljen v dvom pa si sindikati lastijo pravico, da polnopravno sodelujejo pri morebitnem oblikovanju novega. To stališče so sindikalni zastopniki CGIL zagovarjali tudi na posebni avdiciji o vsebini osnutka občinskega statuta, ki je bila v ponedeljek pred občinsko sejo.

V športnem centru v Vižovljah

## V ponedeljek zasedanje glavne skupščine KGS

Po poletnem premoru se bo v ponedeljek spet sestala glavna skupščina Kraške gorske skupnosti, ki ima na dnevnem redu vrsto upravnih zadev, začeni s predstavitvijo finančnega proračuna za prihodnje leto. O raznih tekočih zadevah bo uvodoma poročal predsednik Ivo Širca, skupščina pa ima na dnevnem redu tudi imenovanje preglednikov računov in odobritev večletnega razvojnega načrta te ustanove. Seja bo ob 18.30 v športnem centru v Vižovljah.

Prihodnji teden bo cela vrsta sej občinskih svetov. Mestna skupščina ima na dnevnem redu predvsem tekoče upravne zadeve, s statutom pa se bo začela najbrž ukvarjati se v ponedeljek, 7. oktobra, svetovalska komisija za statut pa bo zasedala v četrtek, 3. oktobra. V ponedeljek se bo sestal tudi devinsko-nabrežinski občinski svet, ki bo nadaljeval debato o statutu.

Dolinski občinski svet pa se bo sestal prihodnji tork. Na dnevnem redu ima kar 18 točk, med drugim celo vrsto zadev, ki so posredno ali neposredno vezane na finančno poslovanje Občine. Dolinski upravitelji bodo med drugim vzeli v pretres stanje na Hrvaškem, po običajnih uvodnih poročilih župana Marina Pečenika pa bo svet ratificiral sklepe občinskega odbora.

## V nedeljo proslava ob 45-letnici postavitve spomenika Razbrazdani kamen sredi Trebč simbol idealov svobode in miru

Na osrednjem trebenskem trgu mogočno in veličastno stoji od vode, sonca in mraza razbrazdan velik krški kamen - spomenik trebenskim padlim za svobodo. Boljše zamisli, ki naj bi simbolizirala žrtev mladih fantov in dekleta, ki so takrat prerano odšli, skorajda ne bi mogli imeti tisti, ki so se tedaj odločili, da jim postavijo v spomin to preprosto, a vendarle pomensko tako bogato stvaritev, drugače precej revne kraške narave. To je bil daleč najlepši poklon preprostim kraškim mladincem, ki so nosili v sebi veličastne ideale svobode, miru, sožitja, ljubezni do svojega naroda in jezika, ideale človeštva, ki jih nobena puška, topovska granata, objestni general ali diktator ne bo mogel izbrisati, prav tako kot še tako hud mraz, pekoče sonce in reke dežja, ki se bodo še zljile na ta kraški biser sredi Trebč, ne bodo mogle uničiti te kamnite tvorbe.

Trebenski spomenik je del okolice, sredi katere stoji. Globoko vraščeno v krajevno skupnost pa je tudi vse, kar ta kamen že 45 let simbolizira.

Ta nemi pomnik nam o vsem tem, kar predstavlja, govori vsak dan, ko gremo mimo njega. Dostikrat pa njegove besede preslišimo, ker nam rojijo po glavi neštete misli, skrbi, načrti. Zato mislim, da je prav, da se zbiramo na proslavljanju obletnic postavitve teh mrtvih, a vendar tako živih pomnikov naše preteklosti. Ob teh priložnostih ne stoji več pred nami »mrtva kamnita narava«, ampak tisti fanje, ki so takrat darovali svoja življenja, pred nami stojijo njihove ideje, ki so danes še kako aktualne. Tedaj se zavedamo, kako blizu nam je pomen, ki ga imajo te kamnite umetnine in to



še posebno v tem času, ko je tudi naša, slovenska svoboda spet postavljena na kocko in ko se mora za to neprecenljivo dobrobo v naši bližini in širini po svetu še vedno boriti in žrtvovati toliko nedolžnih ljudi.

Zberimo se torej v nedeljo pred spomenikom v Trebčah in izrazimo tudi na tak način podporo naši državi Sloveniji, ogorčenje za nepojmljivo dogajanje na Hrvaškem in željo, da bi tudi tam zavladal mir in spoštovanje med narodi.

DAVID MALALAN

## Resolucija zelenih in KD o Jugoslaviji

Tržaška občinska svetovalca Ghersina (zeleni) in Marzulli (KD) sta včeraj vložila tržaškemu občinskemu svetu resolucijo, z namenom da bi občinski svet posredoval pri italijanski vladi in zahteval, naj le-ta prizna republike in pokrajine bivše Jugoslavije.

Oba svetovalca v resoluciji zahtevata, naj italijanska vlada takoj prizna republike bivše Jugoslavije, ki so demokratično razglasile svojo neodvisnost, in naj se zavzame zato, da bi tudi v drugih republikah in avtonomnih pokrajinah zagotovili pravni red. Nadalje zahtevata, naj se vlada zavzame pri Evropski skupnosti, da bi ta držala obljube: konkretno, da bi članice skupnosti nemudoma odpoklicale svoje veleposlanike iz Beograda, če se agresorska vojska ne bo umaknila iz Hrvaške v domeničenem terminu. Svetovalca zelenih in KD ob koncu še pozivata vlado, naj se obrne na varnostni svet Združenih narodov, da bi le-ta tudi posegel za dosego miru v Hrvaški in na Kosovu.

## Mrzlične priprave na svetovno motonavično prvenstvo v razredu off-shore Morski bolidi v Tržaškem zalivu



Na tržaških nabrežjih se že zbirajo morski bolidi, ki se bodo udeležili svetovnega motonavičnega prvenstva v razredu off shore. Trst bo tako v prihodnjih dneh v središču pozornosti ljubiteljev tega športa, Tržačani pa bodo morali seveda prenašati tudi negativne posledice tako pomembne manifestacije, v prvi vrsti težave v prometu, ki je bil že včeraj popoldne izredno otežkočen. (Foto Križmančič)

V nedeljo, 29. septembra dopoldne, bo kopica hitrih motornih čolnov s sledjo svojih belih penastih črt razoralo morje v Tržaškem zalivu. Jadransko morje bo ponudilo podobno sliko gledalcu z višin kraških obronkov tudi v sredo, 2. oktobra, in v soboto, 5. oktobra. Čoln, katerega sled bo ob povratku prva pljusnila do Trsta, bo okinčan za letošnjega svetovnega motonavičnega prvaka v razredu off-shore.

Trst bo od konca tega do konca prihodnjega tedna svetovno motonavično središče. V mestu se bodo zbrali najboljši piloti čolnov razreda off-shore, ki se bodo potegovali za svetovno lovoriko. Skupno bo tekmovalo 37 pilotov iz osmih držav — torej vsa svetovna smetana, z izjemo Američanov, ki so zapustili svetovno motonavično zvezo in pripravili na lastno pest motonavična tekmovanja za te morske bolide v domačih logih.

Svetovno motonavično prvenstvo off-shore je za Trst prestižne-

ga pomena. V mestu se je dalj časa vila polemika o umestnosti takega tekmovanja v Zalivu, naposled pa so ekonomski interesi vendarle prevladali, in to tudi in predvsem v luči morebitnega razvoja navtičnega turizma v Trstu: svetovno prvenstvo naj bi bilo nekakšno mostišče, preko katerega naj bi se s časom tudi pri nas bogato razvila ta doslej še preveč zanemarjena turistična veja.

Taka je bila tudi želja, ki jo je na včerajšnji uradni predstavitvi svetovnega prvenstva off-shore iznesel Alvis Barison v imenu krajevnega organizacijskega odbora, ki vključuje med drugimi Deželo, Pokrajino Občino in vse krajevne ustanove, zainteresirane za to mednarodno manifestacijo. Predsednik Pokrajine Dario Crozzoli je po svoji strani poudaril, da bo Trst s to športno-mondeno prireditvijo še potrdil svojo značilnost »vzhodnih vrat« in »evropske zadrge«.

Na predstavitvi v kongresnem centru Pomorske postaje so spregovorili tudi gostje. Tako je deželni predsednik motonavične zveze Pedicini podčrtal dejstvo, da se svetovno prvenstvo po sedmih letih spet odvija v Italiji in da je Trstu poverjena naloga tega prestižnega tekmovanja. Omenil je nadalje nov mednarodni pravilnik o varnostnih napravah na motornih čolnih. Le-ti morajo biti sedaj opremljeni s posebnimi kabinami, ki zavarujejo pilote v primeru nesreče. Obenem mora odtlej vsa tekmovalna proga nadzorovati posebna operativna centrala. Vse kaže torej, da je svetovna motonavična zveza vendarle sprejela vsaj nekatere od zahtev, ki so jih iznesli piloti ob protestu po tragični smrti Stefana Casiraghija med svetovnim prvenstvom v Montecarlou.

Ob koncu predstavitve je spregovoril še podžupan De Gioia, ki je predstavil spremni umetniško-kulturni program prireditve.

Po besedah organizatorjev imajo sedaj besedo mehaniki, ki morajo do nedelje čim boljše pripraviti te bolide morske formule ena, zatem pa bodo že na vrsti piloti in seveda sami motorni čoli. Njihovo bobnečo pesem bo mogoče, kot rečeno, prvič slišati v nedeljo, 29. septembra, na prvi od treh svetovnih preizkušenj.

N.L.



vabi na

Country žur

s skupino

## PLAVA TRAVA ZABORAVA

v nedeljo, 29. septembra 1991

v diskoteki EUFORIA CLUB v DEVINU

od 20. ure dalje

Vabila s popustom (5.000 lir) lahko dobite v GOSTILNI SILVESTER v Nabrežini in v BARU SKD TABOR na Opčinah.

POHITITE!

KD J. Rapotec - Prebeneg

vabi danes, 27. t. m., ob 20.30 na predstavitev pesniške zbirke

BORISA PANGERCA

## Pesem Brega

Spregovoril bo Miran Košuta, sodelovali bodo recitatorji in pevka skupina KD J. Rapotec.

Krožek za družbena vprašanja VIRGIL ŠČEK TRST

vabi na predstavitev

BROŠURE

O NOVM DEŽELNEM ZAKONU O PRISPEVKIH ZA SLOVENSKE KULTURNE USTANOVE

ki bo jutri, 28. t. m., ob 17.30 na sedežu pevskega zbora Fantje izpod Grmade in dekliskega zbora Devin v Devinu.

Zakon bo obrazložil deželni svetovalec SSK Bojan Brežigar.

## Godbeno društvo Prosek vabi mlade k vpisu v godbeno šolo

Godbeno društvo Prosek začneja tudi letos s svojo godbeno šolo. Vpisovanje poteka na Proseku, v Soščevo hišo in sicer ob torkih in petkih. S prvim oktobrom bodo v vpisi uradno zaključili, čeprav bo, kot nam je po telefonu povedal Marino Ukmar, dolgoletni blagajnik društva, sedaj pa tisti, ki se ukvarja s to šolo, za zamudnike še vedno čas, da pristopijo.

»Godba na pihala je v naši vasi tradicija. Zato smo vedno polagali težnjo, da bi vrste godbenikov okrepili z mladimi silami. In te lahko prihajajo le iz šole, ki jih lahko nauči igranja na razne instrumente.«

S šolo so na Proseku začeli že leta 1979, ko se je nanjo vpisalo kar 35 mladih bodočih godbenikov. Potem je število nihalo, a zanimanje za šolo je ostalo.

Lani so v šoli poučevali Zoran Lupinc (trobila), Sergio Gratton (pihala), pravtako sta pihala poučevala Marino Ukmar in Marko

Štoka, pomagal pa je še Slavko Luxa, dolgoletni dirigent godbe, ki je poučeval tolkala. Godbo je vodila v teh letih tudi Egidija Starc, medtem ko je sedaj dirigent Aljoša Starc.

Marino nam ni vedel povedati, koliko gojencev se je letos vpisalo v šolo. Izrazil je samo upanje, da bi jih bilo dovolj, saj bo godba potrebovala na primer klarinetiste, pa flautiste.

Sedaj šteje godba 32 članov, med temi so trije starejši člani, potem jih je nekaj iz srednje generacije, ostali so mladi, v glavnem tisti, ki so že obiskovali godbeno šolo.

»Učiteljski zbor je zelo dober. Zato upamo, da se bo v šolo vpisalo čim več mladih. Tako se bo njen sestav okrepil in vsi vaščani bomo zopet veseli uspehov, ki jih bo naša godba s svojimi nastopi na raznih manifestacijah, vaških praznikih in svečanostih, doživljala.«



## Koliko stane slovenščina? 81 lir dnevno!

Vedeli smo, da ima slovenščina svojo politično ceno, ni smo pa vedeli, da je treba za vsako (zavrnjeno) prošnjo v slovenskem jeziku odslej naprej plačati 81 lir dnevni pasivnih obresti. Danes je ta globa doletela KD Vesna, jutri pa najbrž vsakogar, ki si bo upal nasloviti na Deželo Furlanijo-Julijsko krajino prošnjo za prispevke napisano samo v slovenščini.

A pogledjmo, kaj se je pravzaprav zgodilo. Kriško društvo je pred štirimi leti — na osnovi zakona — zaprosilo in kasneje dobilo od Dežele prispevek za svojo dejavnost v višini 400 tisoč lir. Prošnja je bila napisana samo v slovenščini, društvo je ta denar kmalu potrosilo in, kot določa zakon, vsa ustrezna potrdila pravočasno oddala deželni uradom. ki niso imeli glade tega nikakršnih pripomb. V začetku letošnjega junija je Dežela sporočila, da je bila prošnja zaradi stališča računskega dvora, ki ne upošteva slovenščine, formalno zavrnjena in da je treba torej prispevek vrniti.

Neutrudni deželni funkcionarji so se znova oglasili pred kratkim. Tokrat s pismom, ki ne dopušča replike, in se dejansko samo komentira. V njem oddelek za rekreativne in športne dejavnosti odločno poziva KD Vesna, da mora do 15. oktobra vrniti vsoto 524.054 lir (124.054 je pasivnih obresti, ki so dozorele v štirih letih). In če račun ne bo poravnán do tega datuma bo Dežela, preko svoje zakladnice, dodala tej vsoti penalo v višini 81 lir za vsak dan zamude pri izplačilu »dolga«. Te grenke farse pa žal še ni konec. Če ne bo vse poravnano do srede oktobra, bo Dežela sprožila tožbo in zahtevala prisilno povračilo dolžne vsote. Kako in s kakšnimi sredstvi bo to naredila, ni jasno. Morda ima že v mislih zaplembo pohištva (ali druge imovine) kriškega društva, ki pa ne sme presegati vrednosti 524.054 lir.

Kaj naj človek še reče ob tem pismu? Živimo v času velikih in burnih sprememb, v času razburljivih dogajanj, ki so in verjetno še bodo radikalno spremenila tok zgodovine. Želeli pa bi, da bi vsem tem glasnim deklaracijam, obljubam in še nevedekaj kdaj pa kdaj sledili tudi konkretni koraki, ki pa jih ni. Če pa so, so tako majhni, da jih sploh ne opazamo. S. T.

## Pogovor z Bruno Škabar, ki je v Repentabru zadolžena za socialno problematiko Potreba po učinkoviti oskrbi starejših občanov je v manjših občinah bolj občutena kot drugje

Iz analize demografskih krivulj neizpodbitno izstopa podatek, da se postopoma daljša povprečna človekova življenjska doba, kar ima za posledico povečano število upokojencev in ostarelih. Čeprav do teh socialno ogroženih kategorij še ni v javnem mnenju dovolj razumevanja in naklonjenosti, saj si marsikdo rad egoistično zakriva oči pred tovrstno socialno problematiko, pa je vendar na nivoju javnih uprav zaznati naraščajočo občutljivost do tega vprašanja. Odraža se v socialnih posegih in uslugah, ki jih nudijo občine na podlagi sredstev, ki jih dežela namensko nudi na osnovi zakona številka 35.

V manjših občinah je iz objektivnih razlogov lažje ugotavljanje dejanskih potreb in je ukrepanje sorazmerno učinkovitejše kot v večjih sredinah. V repentabski občini ni noben odbornik zadolžen za spremljanje socialne problematike, je pa župan izdal zadavno pooblastilo občinski svetovalki Bruni Škabar, ki se že itak po službeni dolžnosti sooča s socialno stvarnostjo.

»Vprašanja, ki so vezana na socialne posege, najprej obravnavamo v posebni komisiji, v kateri so poleg svetovalcev zastopani tudi občani kot zunanji člani. Na osnovi ugotovitev in priporočil komisije nato ukrepa uprava, oziroma občinski svet. Opažam, da se vedno večje število občanov nahaja v otežkočenih socialnih razmerah.

Nekateri so ekonomsko ogroženi, glavni problem pa je osamljenost tistih ostarelih ali invalidov, ki ne živijo v družinskem okolju. Tem ljudem je širša skupnost dolžna pomagati, da jim olajša tegobe in ustvari pogoje za dostojanstveno preživljanje tretje življenjske dobe,« nam je začela pripovedovati Škabarjeva z velikim čustvenim zanosom.

**Katere oblike socialnih posegov uresničujete v repentabski občini?**

»Poleg občasne denarne pomoči revnim občanom je naša občina že pred petnajstimi leti dala možnost upokojencem, da se v poletnih mesecih prijavijo na letovanje. Ta pobuda stremi po eni strani po ustvarjanju čimvečje solidarnosti, kulturne povezave in tkanju človeških stikov med občani, po drugi strani pa si marsikdo sicer ne bi mogel privoščiti nekaj dni počitnic. Samoprispevek udeležencev je odmerjen na osnovi dohodkovnega stanja, ki izhaja iz davčne prijave. Tudi letos smo imeli velik odziv, saj se je gorskega letovanja v Laggiu di Cadore udeležilo 20 upokojencev, na morskem oddihu v letoviščarskem središču Bibione je uživalo 27 oseb, 5 občanov pa se je pridružilo zgoniški skupini v termalnem središču Recoaro Terme.«

**Kaj pa skrb za bolne oziroma onemogle osebe, ki potrebujejo pomoč na domu?**

»Teh socialnih problemov je čedalje več in občinska uprava je dolžna, da učinkovito poseže. V naših krajih se mora do tega vprašanja še ustvariti prava zavest in miselnost, saj je problem ostarelih že po tradiciji reševala družina sama. Prav je, da si to breme in skrb prevzame celotna skupnost, kar velja v prvi vrsti za osebe, ki si ne morejo privoščiti namestitve v kakem domu za ostarele. Dežela prav za oskrbo na domu prioritarno dodeljuje precejšnja sredstva in v to smer bi morala po mojem mnenju globlje zaorati tudi repentabska občina. Marca letos smo uvedli tudi pri nas to službo v sodelovanju z Zadružnim centrom za socialno dejavnost. Trenutno oskrbujejo štiri osebe po nekaj ur na teden, kar je po mojem mnenju realnim potrebam in da bi lahko v celoti realizirali program specifične oskrbe, ki je za vsakega poedinca dogovorjen z zdravnikom in socialno delavko. To službo bomo skušali še okrepiti.«

**To pa bo terjalo še večje finančne napore. Boste to zmogli s sredstvi iz svojega proračuna?**

»Deželnemu odborništvu bomo predložili in dokumentirali naraščajoče potrebe v upanju, da se bo povečal tudi prispevek za socialne posege. V mejah razporožljivih sredstev pa bomo morali tudi sami izdelati prioritarno lestvico posegov in mislim, da bi morala oskr-

ba na domu pridobiti največjo pozornost, niti če bi zaradi tega bili prisiljeni okrniti kako drugo storitev,« je zaključila svoje razmišljanje Bruna Škabar.

BORIS SIMONETA

† V 85. letu starosti nas je po kratki bolezni za vedno zapustila naša draga

### Sonja Pregarc - Colja

Pogreb bo jutri, 28. t. m., ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na srbsko - pravoslavno pokopališče pri Sv. Ani.

**Žalostno vest sporočajo mož Just s hčerko Lili z družino ter ostalo sorodstvo**

**Namesto cvetja, darujte v dobrotelne namene.**

Trst, 27. septembra 1991

Sonjal

**Za vedno boš ostala v najinih srcih**

Silva in Ljonka

**Ob boleči izgubi drage žene Sonje izrekajo Justu Colji iskreno sožalje**

Darko, Elvio in Paolo iz bifeja.

† Mirno nas je zapustila  
**Francesca Sossi vd. Cucchini**

Pogreb bo jutri, 28. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev sv. Jerneja na Opčinah.  
**Žalostno vest sporočajo sin, sestre, snaha in vnuki.**

Trst, 27. septembra 1991  
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

† Kruta usoda nam je odvzela našega dragega

### Lucia Rizziana

in pustila v vseh nas veliko praznino.  
Pogreb bo jutri, v soboto, 28. t.m., ob 12.15 izpred pokopališča pri Sv. Ani.

**Žalostno vest sporočajo: žena Sandra, oče Silvano z Licio, nona, tašča Majda in tast Florio Skerk z Andrejem, teti, stric, sestrična ter bratranec.**

Trst, 27. septembra 1991  
(Pogrebno podjetje Zimolo)

S Sandro žalujejo

Duško, Lucia, Stefano in Cristina Skerk.

**Žalovanju družine se pridružujejo**  
Rajko, Jožica in Tamara Zajec.

**Ob izgubi predragega moža Lucio Rizziana izrekajo Aleksandri iskreno sožalje člani Ski Team TKB**

Darko Aleš Franco Cristino David Ivan Aleksij David

**Ob izgubi dragega očeta Jožeta Tula izreka občuteno sožalje hčeram z družinami PD Mačkolje.**

## Pri Domju še danes potujoča razstava o lastnostih in prednostih metana

Pri Domju, na trgu pred Dispralom, je še danes na ogled posebna potujoča razstava o metanu, in sicer z urnikom od 10. do 14. ure in 16. do 18.30. Gre za manjši avtobus, posebej opremljen prav za prikaz lastnosti in vseh prednosti uporabe metana. Za pobudo je poskrbelo tržaško podjetje Acega, razstavno vozilo pa je opremil Center za metan italijanske družbe Snam. Potujoči avtobus je že obiskal del italijanskega polotoka, dvodnevni postanek v dolinski občini pa je pravzaprav vezan tudi na dejstvo, da se na tem območju pred kratkim začela prva metanizacija. Čez teden dni bodo namreč v nižjem predelu občine (Domjo, Lakotiče, Krmenka) namestili prve priključke na osrednji metanovod, za katerega je v dogovoru s podjetjem Acega poskrbelo krajevna občinska uprava. Zdi se, da je bil odziv prebivalcev kar se da pozitiven, saj se jih je veliko odločilo za priključitev na prvi del novega omrežja.

Potujoča razstava je le ena izmed tovrstnih pobud tržaškega podjetja, ki med drugim skrbi tudi za distribucijo metana in oskrbo. V notranjosti avtobusa je nameščen monitor, na katerem si vsak obiskovalec lahko ogleda monografske oddaje o pridobivanju tega plina in njegovi uporabi. Opremo dopolnjujejo grafični prikazi, zgibanke in plakati na isto temo, vsem pa je poglavitni namen, da predstavijo prednosti, ki jih prinaša t.i. ekološki energetski vir. V časih, ko se človek vse bolj zbližuje z naravo, v iskanju alternativ proti



onesnaževanju okolja in s tem tudi lastnega življenjskega prostora, ponuja metan posebno ugodno izbiro. Poleg tega je njegova hišna uporaba cenejša od drugih goriv, saj - po mnenju strokovnjakov - omogoča večji učinek in nudi več gotovosti, seveda ob upoštevanju vseh predvidenih varnostnih ukrepov. (dam)

**Na sliki (foto Magajna): notranjost avtobusa z razstavo o metanu.**

Odprtje razstave bo ob 11. uri v Ul. Pane bianco

## »Škedenj skozi oko Maria Magajne« od nedelje v etnografskem muzeju

V nedeljo, 29. t.m., bo v škedenjskem etnografskem muzeju odprtje razstave »Škedenj skozi oko Maria Magajne«. Zbirka slik, ki jih je v svojem dolgoletnem delovanju naš priljubljeni Mario izbral v Škedenju, so prikaz prosvetnega delovanja v vasi od prvih povojnih let do današnjih dni. Razstavljene pa so tudi slike narodnih noš ter karakteristični utrinki škedenjskega življenja, od tradicionalnega pusta do tipičnih škedenjskih hiš. Otvoritev razstave bo ob 11. uri dopoldne v prostorih muzeja v Ul. Pane bianco 52 in bo na ogled obiskovalcem med urnikom muzeja, ob ponedeljkih in četrtek med 17. in 19. uro.

## Drevi pokrajinski aktiv komunističnih delavcev

Pokrajinski koordinacijski odbor Gibanja za obnovo komunistične prisotnosti sklicuje za danes ob 19. uri na začasnem sedežu na Stari istrski cesti 66 pokrajinski aktiv komunističnih delavcev. Obravnavali bodo krizo zaposlovanja, gospodarske težave mesta, nevarnost razkroja socialnega tkiva in pogajanja o ceni dela. Uvodno poročilo bo imel odgovorni za probleme dela Giorgio Canciani, predsedoval pa bo koordinator Gibanja Arturo Calabria.

## S tovarnjaka padla večja kovinska cisterna

Včeraj popoldne se je na hitri cesti nedaleč od Katinare pripetila nenavadna nezgoda. S tovarnjaka je padla velika kovinska cisterna in poškodovala cestišče, k sreči pa hujšega ni bilo. Tovornjak je prihajal iz tržaške industrijske cone, točneje iz skladišč podjetja SAIPEM, in bil s svojim tovorom 5 cistern dolgih 8 metrov in s premerom 1,5 metra namenjen proti Tržiču. Padlo cisterno so pomagali natovoriti gasilci, promet pa je bil za krajši čas ustavljen.

## Niz Za smeh in dobro voljo spet na radijskem sporedu



Od prihodnje nedelje dalje se bosta po slovenskih radijskih valovih zopet oglašala igralka Miranda Caharija in Livij Bogatec (na sliki Maria Magajne z režiserja oddaje Marijučo Officijo), ki sta prav ta teden začela snemati nov niz oddaj z naslovom Za smeh in dobro voljo. Prav zaradi uspešnosti in prijetnosti, ki od vsega začetka spremljata to zabavno tedensko oddajo, je vodstvo slovenskih radijskih sporedov odločilo, da tudi v letošnji sezoni ponudi poslušalcem razvedrilni niz v pristnem narečnem vzdušju. Oddaje Za smeh in dobro voljo bodo na sporedu vsako nedeljo ob 11. uri, sprotne ponovitve pa vsako sredo ob 9.30.



Aktualna tema v času, ko je trgategv še v teku

# Dokumenti za prevoz grozdja

V teh dneh, ko je trgategv še v polnem teku, se mnogi vinogradniki oziroma pridelovalci vina obračajo na svoje strokovne stanovske organizacije (Kmečko zvezo v našem primeru) za informacije, kako je s prevozom grozdja in z obveznimi spremnimi dokumenti. Tudi zaradi nekaterih nejasnosti iz raznih virov se zdi zato potrebno in koristno pojasniti, kako se je ravnati v raznih primerih prevažanja grozdja. V ta namen povzamemo vsebino okrožnice št.3/91, ki se nanaša na ustrezne obvezne dokumente oziroma na primere, ko so ti dokumenti obvezni ko gre za prevoz iz lastnega vinograda v lastno klet, v zadržno klet ali do kupca.

## A. Prevoz iz lastnega vinograda v lastno klet

1) Prevoz, ki ga opravi proizvajalec sam ali drugi zanj:

a) ko gre za prevoz po cesti na daljavo manjšo od 40 km, dokument Doco (documento commerciale omologato) ni potreben. Prav tako ni potrebna navadna spremna listina (Bolla IVA). Potrdilo o oprostitvi ni potrebno, če prevoz opravi drugi prevoznik po proizvajalčevem naročilu;

b) ko gre za prevoz po cesti na daljavo večjo od 40 km mora proizvajalec izdati dokument Doco in spremljati prevoz od lastnega vinograda do cilja. Ker je dokument Doco v tem primeru obvezen, ni sta potrebna ne navadna spremna listina (Bolla IVA), niti potrdilo o oprostitvi Doco.

## B. prevoz od proizvajalčevega vinograda v zadržno klet

2) ko gre za prevoz, ki ga opravi proizvajalec sam ali drugi zanj, veljajo iste določbe kot v prejšnjem primeru (A).

3) ko gre za prevoz, ki ga opravi zadržna klet, pa je dokument Doco v vsakem primeru obvezen. Izdati ga mora zadržna klet, ki prevzame grozdje pri proizvajalcu, svojemu članu, z lastnim prevoznim sredstvom ali ga zanj prevzamejo drugi, ki jih zadržna klet za to opravi plača. Navadno spremno potrdilo (Bolla IVA) in



potrdilo o oprostitvi tudi v tem primeru nista potrebna, ker je dokument Doco obvezen.

C. prevoz od proizvajalčevega vinograda do kupca (ko gre torej za prodajo grozdja kakršnekoli narave vključno z zasebnikom, ki potem sam pridelava vino)

4) Prevoz, ki ga opravi proizvajalec sam ali drugi zanj, ki pa niso kupci:

a) ko gre za prevoz po cesti na daljavo manjšo od 40 km in vedno v isti vinogradniški coni (v našem primeru obsega cona Furlanijo-Julijško krajino, Veneto in Tridentinsko-Gornje Poadižje), je obveznost dokumenta Doco oproščena in se ga ne izdaja niti ob prihodu. Navadna spremna listina (Bolla IVA) pa je obvezna, če proizvajalec promet presega letnih 10 milijonov lir. Potrdilo o oprostitvi ni obvezno (je oproščeno) v primeru letnega prometa do 10 milijonov lir, obvezno pa je v primeru, ko prevoz opravi prevoznik na stroške v proizvajalčevo breme

b) ko gre za prevoz po cesti daljši od 40 km ali za prevoz izven vinogradniške cone, je dokument Doco vedno obvezen tudi za proizvajalce z letnim prometom manjšim od 10 milijonov lir, drugi

spremljevalni dokumenti niso potrebni.

5) Prevoz, ki ga opravi kupec ali drugi zanj: v tem primeru je dokument Doco potreben v vseh primerih. Obvezno ga mora izdati kdor kupi grozdje ali poskrbi za njegov prevoz. Zasebnikom, ki nimajo lastnih dokumentov Doco, morajo ta dokument izdati, izpolniti in potrditi I.r.f. (Istituto repressione frodi) ali pristojna Občina kraja, od koder prihaja grozdje. Drugi dodatni spremljevalni dokumenti niso potrebni. Če kakšna občina ali urad I.r.f. dokumentov Doco ne bi imeli, se prizadeji lahko obrnejo do orožnikov ali prefektore, da poskrbijo za izpolnitev te obveznosti.

D. Vsi ostali prevozi grozdja

6) V primeru da opravi prevoz kdorkoli različno od prej navedenih (od kleti do kleti, od zasebnika do zasebnika, od proizvajalčevega vinograda do tretjih oseb z namembnostjo v kraju, ki ni isti kot je kraj kleti oz. naprave za vinifikacijo), je dokument Doco v vseh primerih obvezen tako za prodajalca kot prevoznika za vsak prevoz, drugi dodatni dokumenti pa niso potrebni.

**Strokovna služba Kmečke zveze**  
Na sliki (foto Magajna) trgategv v Boljuncu.

## razne prireditve

1946 - 1991 - V nedeljo, 29. t. m., ob 15. uri bo v Trebčah proslava 45. OBLETNICE POSTAVITVE SPOMENIKA PADLIM V NOB. Nastop otrok osnovne šole P. Tomažič in vaške godbe na pihala V. Parma. Vabijo VZPI - ANPI Trebče in druge vaške organizacije. Udeležite se!

## kino

ARISTON - 16.00, 22.15 Tentazione di Venere.  
EXCELSIOR - 17.30, 22.15 Scappatella con il morto, i. Kristie Alley.  
EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 22.00 Che vita da cani, i. Mel Brooks.  
NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Oscar un fidanzato per due figlie, i. Ornella Muti, Silvester Stallone.  
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 New Jack City, r. M. Van Peebles, □  
NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Indiziato di reato, i. Martin Scorsese.  
NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 The Commitments, r. Alan Parker.  
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Fuoco assassino, i. K. Russell, R. De Niro.  
MIGNON - 16.30, 22.15 Il silenzio degli innocenti, i. J. Foster.  
EDEN - 15.30, 22.10 Femmine corrotte dal piacere anale, porn., □□  
CAPITOL - 15.30, 21.30 Balla coi lupi, r-i. Kevin Costner.  
LUMIERE - 18.00, 22.15 Risvegli, r. Penny Marshall, i. Robert De Niro, Robin Williams.  
ALCIONE - 17.00, 22.15 Whor.  
RADIO - 15.30, 21.30 Le casalinghe preferiscono gli stalloni, porn., □□

## včeraj - danes

Danes, PETEK, 27. septembra 1991  
VINCENC

Sonce vzide ob 6.57 in zatone ob 18.55 - Dolžina dneva 11.58 - Luna vzide ob 20.16 in zatone ob 11.04.

Jutri, SOBOTA, 28. septembra 1991  
VENČESLAV

PLIMOVANJE DANES: ob 5.25 najnižja -30 cm, ob 11.38 najvišja 51 cm, ob 11.22 najnižja -49 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23,4 stopinje, zračni tlak 1009,3 mb pada, veter 18 km na uro severovzhodnik, vlaga 67-odstotna, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,7 stopinje.

## ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Silvia Mauri, Luca Santoianni, Irena Sgarro, Cecilia Succielli, Valentino Noto, Petra Macor, Sara Cossutta, Cristina Procentese.

UMRLI SO: 83-letni Isidoro Zotti, 53-letni Pio Omari, 84-letni Giuseppe Barresi, 77-letna Ada Stefan, 44-letna Gabriella Filippi, 82-letna Clara Cerasari, 77-letna Violetta Venchi, 86-letna Anna Radesch, 68-letna Carolina Carlet, 79-letna Rosa Meret, 81-letna Agostina Marion, 91-letni Giuseppe Tul, 54-letni Edino Bologna, 80-letni Carlo Ferrara.

## SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 23., do nedelje, 29. septembra 1991  
Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

## Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Unità 4 (tel. 365840), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

## Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Unità 4, Ul. Mascagni 2, Trg Ospedale 8, Lungomare Venezia 3 (Milje). OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

## Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30  
Trg Ospedale 8 (tel. 767391).

## ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL

NA DOM TEL. 350505

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA  
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

## razna obvestila

**Slovensko stalno gledališče - Baletna šola** - Nova sezona baletne šole prične v sredo, 2. oktobra. Vpisovanje in informacije na upravi SSG, ul. Petronio 4, tel. 734265 vsak delavnik od 10. do 14. ure. Sestanek s starši ter novimi in starimi gojenci bo v vadbinih prostorih Kulturnega doma istega dne ob 16. uri.

**Odborništvu za šolstvo in kulturo devinsko nabrežinske občine** prireja v Centru "Štrekelj" - Domu za kulturo mladih v Sesslanu naslednje delavnice: knjižno delavnico SKOČI V KNJIGO ter glasbeno delavnico ZVOČNI PLANET za otroke iz vrta in prvih dveh razredov osnovne šole; gledališko delavnico RDEČA SKRINJA za otroke 3., 4., in 5. razreda osnovne šole. Rok za vpisovanje zapade v ponedeljek, 30. t.m. Za informacije telefonirajte na občinski urad za šolstvo, soba 20, tel. 200421, int. 17 ali 59, ki je odprt javnosti vsak delavnik od 9. do 11.30.

**Otroški pevski zbor F. Venturini** vabi na svoj prvi redni občni zbor, ki bo v torek, 1. oktobra, ob 18. uri v sejni dvorani skupščine občine Sežana, Partizanska 4.

**KRUT** obvešča, da se začnejo v torek, 8. in četrtek, 10. oktobra tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije na sedežu Kruta v Ul. Cicerone 8/b v četrtek, 3. oktobra od 9. do 12. ure. Tel. št. 360324.

**Združenje književnikov Primorske** vabi na svoj prvi redni občni zbor, ki bo v torek, 1. oktobra, ob 18. uri v sejni dvorani skupščine občine Sežana, Partizanska 4.

**Jesen skozi gib** - Zveza slovenskih kulturnih društev priredi tudi letos ciklus PLESNIH DELAVNIC za starostne stopnje od 6. do 18. leta. Potekale bodo ob sobotah popoldne v oktobru in novembru v Gregorčičevi dvorani in jih bo vodil koreograf Igor Jelen iz Studia za ples - Celje. Informacije in prijave ZSKD, tel. št. 635626 od 9. do 13. ure.

**Ruščina v pesmi** - Zveza slovenskih kulturnih društev prireja sedem večerov avtorjeve ruske pesmi, ki bodo posvečeni liku in delu Vladimirja Vysockija. Ciklus je osnovan tako, da nudi možnost za jezikovne vaje. Srečanja bodo vsak četrtek od 18. do 19. ure. prvo bo konec oktobra v prostorih ZSKD, Ul. sv. Frančiška 20. Informacije na ZSKD, tel. št. 635626 od 8. do 13. ure.

**SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom** - V četrtek, 3. oktobra se začnejo tečaji rekreacijske telovadbe po običajnih urnikih. Vpisovanje isti dan z izkaznico ZSKD.

**SKD Tabor** - (Prosvetni dom na Opčinah) obvešča, da se ponovno srečujemo v krožku OB PLETENJU IN ŠE KAJ... vsak četrtek po 20. uri. Vabljeni vse, ki jih to veseli.

**Italijansko združenje za spoznavanje slovenskega jezika in kulture** obvešča, da je še v teku vpisovanje v tečaj slovenskega jezika in kulture. Za informacije je odprto tajništvo v Ul. Valdirivo 30, II. nadst., od 17. do 19. ure vsak dan razen sobote, tel. 761470.

## prispevki

Nosilci krste pok. Marije Ražem darujejo 100.000 lir za ŠD Zarja.

Namesto cvetja na grob Rada Zaccarie darujejo Alda z družino 20.000, Cvetka, Marica in Rinci 45.000 ter Grozdana Košuta 20.000 lir za ŠD Vesna.

Namesto cvetja na grob Rada Caharije darujeta Ida in Drago Purič 25.000 lir za dekliski Vesna in 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kriza.

Namesto cvetja na grob Klavdija Leuza darujejo vrstniki 1935 60.000 lir za cerkev v Trebčah, 60.000 lir za Ljudski dom v Trebčah, 50.000 lir za Godbo na pihala V. Parma in 50.000 lir za KD Primorec.

Namesto cvetja na grob Milota Sekliča, Ladija, Baka, Milota in Eme, Ančioti, Zorana in Klavdija darujeta Marcela in Orlanda z družino 80.000 lir za Odbor jurskih upravičencev v Trebčah.

V spomin na Tatjana Blažič darujejo ŽPZ I. Grbec in odborniki KD I. Grbec 100.000 lir za Ludoteko v Šklednju.

Namesto cvetja na grob pok. Evgenije Bagon daruje družina Kralj (Sesljan) 100.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na pok. Solzo Werk vd. Godina daruje hči Tatjana z družino 100.000 lir za MPZ Rdeča zvezda.

## gledališča

### Gledališče ROSSETTI

Pri blagajni gledališča je v teku vpisovanje novih in potrditev starih abonmajev za gledališko sezono 1991/92.

### Gledališče VERDI

Jesenska simfonična sezona 1991  
Danes, 27. t. m., ob 20.30 bo na sporedu koncert pod vodstvom dirigenta Carla MELLESA. Na sporedu Bruckner in Dallapiccola. Pela bo sopranistka Sarah LEONARD. Ponovitev v soboto ob 18. uri.

### La Contrada - Gledališče Cristallo

Sezona 1991/92. V gledališču Cristallo in pri UTAT v Pasaži Protti lahko dvignete ali potrdite abonma.

## razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V pritličnih prostorih TKB - Ul. Filzi 10 razstavlja svoja novejša dela slikar ALDO PIRIH.

V Muzeju Revoltella, v Ul. Diaz 27, bo na ogled do 30. t. m. razstava l'OTTO-CENTO RITROVATO - restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Do konca septembra so na voljo vodeni obiski za vse in sicer po sledečem urniku: danes, 27. in v ponedeljek, 30. t. m., ob 11. uri.

V galeriji Cartesius je do 29. t. m. na ogled razstava skulptur PINA CORRADINJA.

ČEDAD - V prostorih TKB in v galeriji Paolo Diacono razstavlja do 30. t. m. slikarka CLAUDIA RAZA.

Na sedežu letovišarske ustanove v Sesslanu je na ogled do 5. oktobra razstava tržaškega slikarja Francesca VOLPIJA.

Bridarjeva hiša-Devin. Do 29. t. m. je v prostorih Bridarjeve hiše v Devinu na ogled razstava Serene Bellini in Paola Pascutta ZNAKI IN SANJE.

V prostorih gledališča Miela je do 30. t. m. na ogled razstava grafičnih del slikarja Yourija CHASOFFA.

Grad sv. Justa - Bastione fiorito. Do 4. oktobra je na ogled razstava slikarja ROMOLA BERTINJA.

## čestitke

Danes praznuje v Dolini rojstni dan BORIS - MIRKO BANDI. Vse najboljše ter mnogo zdravja in sreče mu želijo žena Danica, hčerki Alenka in Valentina, mama, oče, sestra Neva in Lorian.

## koncerti

### Ciklus koncertov Repentabor

V nedeljo, 29. t. m., ob 18. uri bo na sporedu koncert posvečen Wolfgangu Amadeusu MOZARTU. Nastopili bodo Miloš Pahor, Gertraud Gamerith, Johana Gamerith in Irena Pahor.

### Glasbeni september

V ponedeljek, 30. t. m., ob 20.30 bo v katedrali sv. Justa na sporedu koncert organista Žarka DROPULIČA.

V Palasportu pri Čarboli bo 14. oktobra ob 21. uri na sporedu celovečerni koncert MARCA MASINIJA.

### Gledališče Verdi - Milje

Kulturni krožek GLOBOGAS sporoča, da koncert STEVE YOGNA, ki je bil napovedan za 5. oktobra 1991, ODPADE.

### Koncerti TRIESTE PRIMA

V ponedeljek, 30. t. m., ob 20.30 bo v evangeličansko-luteranski cerkvi - Largo Panfilo - na sporedu koncert. ENSEMBLE NUOVE SINCROIE iz Milana bo izvajal Lindbergove, Murailove, Crumbove, Dusapinove, Romitellijeve in druge skladbe.

## izleti

KD Kraški dom organizira v nedeljo, 29. septembra izlet v Caorle pri Benetkah. Za zabavo bosta poskrbeli Tonca in Vanka. Vpisovanje in dodatne informacije: tel. 327124.

Sekcija Slovenske skupnosti v občini Dolina prireja v nedeljo, 6. oktobra enodnevni izlet v Savinjsko dolino, Tabor in Celje. Prijave po telefonu na št. 228481.

Sindikar upokojencev CGIL za vzhodni Kras — Opčine organizira 8., 9. in 10. oktobra tridnevni izlet v Albino »Šagro gomoljk«. Vpisovanje na sedežu, Narodna ul. 69 - Opčine, telefon 214222 v ponedeljek, sredo in petek od 9. do 12. ure.

55 - letniki občine Dolina priredijo 13. oktobra enodnevni izlet v Furlanijo. Interesenti naj se zgledajo pri Justu Žerjalu - Dolina, tel. št. 228254 ali pri Sergiju Vavovcu - Ricmanje, tel. št. 281376 do nedelje, 29. t. m.

Sekcija VZPI - ANPI E. Antonič iz Križa prireja 12. in 13. oktobra avtobusni izlet v Ligurijo (Portofino, Cinque terre, itd.). Vpisuje Gigi Bogatec, tel. št. 220175.

## šolske vesti

Glasbena matica Trst — podružnica Milje obvešča, da bo vpisovanje gojenčev za kitaro in harmoniko v šolo Glasbene matice v Miljah v ponedeljek, 30. t. m., ob 16. uri.

## mali oglasi

EDI MOBILI

Trst - Ul. Balamonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

PRAŠIČI narezek in vino iz lastnega hrama nudi Drejce v osmici v Vrtni ulici v Doberdobi.

PRODAM Mini maifair, letnik 1986, v dobrem stanju. Telefonirati od 19. ure dalje 51795.

PRODAM bivalni kontajner s streho na Kopskem. Tel. 231139 ali (066) 58353.

PSE vrhunskega porekla (z rodovnikom) pasme doberman nizozemske - nemške veje prodamo. Tel. (003861) 611185.

OSEBNI računalnik Machintosh LC še v garanciji prodam. Tel. 302748 v večernih urah.

PRODAM golf 1300 GLS v dobrem stanju. Tel. ob večernih urah na št. 280754.

AVTOKAROSERIJA in mehanična delavnica Guštin - Ul. Carsia 45 išče resnega avtokleparja. Tel. št. 214522.

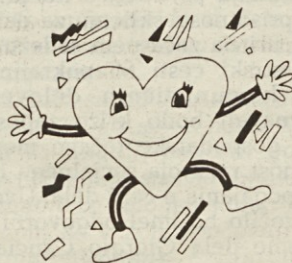
DRUŠTVENA GOSTILNA GABROVEC išče izkušeno natakarico trikrat tedensko. Tel. št. 421481 od 8.30 do 9.30.

KUPIM knjigo prava za četrti letnik trgovske. Tel. 231139.

UVOZNO/IZVOZNO podjetje iz Gorice nujno išče uradnico/ka s povprečnim znanjem srbohrvaščine in angleščine. Zainteresirani naj pošljejo odgovore na Primorski dnevnik, Drevored 24 Maggio 1, 34170 Gorica, pod geslo "Uradnica".

PRODAM opremljeno stanovanje 80 kv. m pri Renčah (Jugoslavija) v dvostanovanjski hiši. Možnost odkupa cele hiše. Tel. 226317.

PRODAM klavir za 700.000 lir. Tel. št. 228475 ob večernih urah.



**ZALJUBLJENI V NEMŠČINO**  
Z GOETHEJEM V SRCU SPOZNAŠ NEMŠKI JEZIK

TRST — Ul. del Coroneo 15 — Tel. (040) 635763/64

**Tečaji nemškega jezika za otroke**

VPIŠOVANJE DO 3. OKTOBRA 1991  
(razen ob sobotah) od 11. do 14. in od 16. do 19.30.



GOETHE-  
INSTITUT



Izbrali jo bodo na posebni prireditvi med 12 tekmovalkami

# Najlepša Slovenka? Drevi odgovor iz Rogaške slatine

ROGAŠKA SLATINA - Še nekaj ur in radovednosti bo zadoščeno: še danes bo namreč znano, katera je najlepša Slovenka. Odgovor na to nedvomno zahtevno in za Slovence pomembno vprašanje bo malo pred polnočjo dala žirija, ki bo v Rogaški Slatini po tehtnem premisleku in še bolj poglobljenem ogledu izbrala med 12 tekmovalkami, ki prihajajo iz vseh koncev Slovenije.

Izbor Mis Slovenije 1991 prireja slovenski tabloid Kaj, agencija DACO in zdravilišče Rogaška Slatina, začetek prireditve pa je ob 20. uri. Prireditelji upajo, da bo izbiranje najlepše Slovenke privedlo v Rogaško lastnike številnih modnih agencij, podjetnike, direktorje, medijsko zanimive ljudi, skratka vse tiste, ki v Sloveniji nekaj pomenijo, k čemur naj bi prispeval tudi tej ambiciji elitne prireditve primeren program. Prireditve bo začela z modno revijo, na kar bosta Miša Molk in Bogdan Barovič pozdravila goste in predstavila kandidatke. Po nastopu Emila Vukova s klaviaturami in zopetno modno revijo, bo končno prvi izhod vseh tekmovalk. Da bo žirija imela dovolj časa za tehten razmislek, bodo poskrbeli Vice Vukov (če mu bo uspelo priti iz Dalmacije, sicer bo namesto neje nastopila Helena Blagne), plesalci in spet modna revija. Z drugim izhodom kandidatke si bo žirija nedvomno zbistrila pojme, odločiti pa se bo morala po tretjem izhodu. Čas za premislek pa jim bodo dale vmesne modne revije, zopetni nastop Vica Vukova in violinista Josipa Klime.

Naj dodamo, da je v žiriji poleg novinarjev, modnih delavcev, slikarjev in podjetnikov tudi predsednik slovenske vlade v senci Emil Milan Pintar, ki se očitno ne spozna samo na politiko in gospodarstvo.

Mimo vprašanja, ali bo uradna vlada za to čast, ki je bila izkazana opoziciji, nemara nevoščljiva, iz sporočila organizatorjev tudi ni jasno, ali bodo tekmovalke, kot v Italiji, izpostavljenje javnemu merjenju, kar je izzvalo oster protest Maurizia Costanza. Morda pa je Slovenija s te plati vendarle korak naprej na poti v Evropo...

## Jugoslaviji nagradi

PESARO - Jugoslavija dejansko ne obstaja več, dela, s katerimi se predstavlja po svetu, pa že žanjejo priznanja. Tako na primer tudi v Urbiniu, kjer so na festivalu Prix Italia včeraj podelili nagrade za radijske in televizijske dokumentarce. Za radio si je prvo nagrado priboril Boro Kontić z oddajo Jazz Time, za televizijo pa Vuk Janić s Haldo.

# Otrok in krizne situacije

OTROK IN DRUŽINA  
Izšla je deveta številka revije za družinsko in družbeno vzgojo Otrok in družina za september in oktober.

Iz že uveljavljene tematske razdelitve vsebine izvemo marsikaj aktualnega, zanimivega in uporabnega v zvezi z vojno, ki je prizadela Slovenijo, v zvezi s šolo in vrtcem, zdravjem in družino. Pod naslovom Ne pozabimo na nedolžne žrtve agresije, uredniki opozarjajo na primer družine slovenskega vojaka, ki je umrl med boji na letališču Brnik in zapustil ženo s tremi nedoraslimi otroki v nedograjeni hiši.

Reakcija otrok na krizne situacije je drugi članek, ki se odziva na nedavne dogodke v Sloveniji. Napisala ga je znana strokovnjakinja in pedagoška svetovalka dr. Anica Kos, ki bo temo nadaljevala v prihodnji številki.

Manca Košir skuša drugače razmišljati o vojni v zapisu Vojna kot beg pred resničnostjo.

Med bolj zanimive članke bi lahko uvrstili tudi še zapis Otroci alkoholikov v vzgojnih zavodih, ki ga je v tej številki začel, v prihodnji pa ga namerava nadaljevati Andrej Perko, ki je v službi pri Prehodnem mladinskem domu v Ljubljani. Kot vabilo k branju le podatek: v Sloveniji je približno 80.000 alkoholikov, zaradi alkoholizma pa v družini navadno trpijo

tudi družinski člani. Zato lahko trdimo, da je v Sloveniji zaradi alkoholizma prizadetih vsaj 300.000 ljudi. Kaj vemo o spolnem vedenju mladostnikov, je tema, ki ob navajanju statističnih podatkov v mnogočem lahko pomaga staršem pri praktičnem reševanju problemov s tem v zvezi. Avtorici članka sta psihologinji Slavica Česnik in Bojana Slokan.

Prostor, ki ga imamo na voljo, nam ne dovoljuje, da bi revijo podrobno opisali. Zato naj opozorimo ob zanimivih člankih o otroku in glasbi, o učenju angleščine v vrtcih, o začetku pouka in nasvetih s tem v zvezi še na zapis Tudi oni imajo svoje sanje... V njem Jožica Kokot Kek poroča o svojem obisku v oddelku za delovno usposabljanje zmerno in teže duševno prizadetih otrok v Podlipi pri Vrhniki. Članek je zanimiv tako za spoznavanje problematike duševno prizadetih otrok nasploh, kakor tudi za vse, ki se poklicno ukvarjajo z njimi.

NAŠ ZBORNIK  
Izšla je druga številka revije Naš zbornik za leto 1991. Glasilo Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije prinaša tokrat kot glavno temo problem rejništva.

Tilka Konečnik pripoveduje, kako je postala rejnica. V rubriki Pota možnosti Vlasta Rozman raz-

mišlja o pravni ureditvi rejništva, o opravljanju rejniške dejavnosti kot poklica, o rejnini, o pričakovanjih, ki si jih obetamo od rejniške družine in o rejništvu za duševno in telesno prizadete otroke.

Sledi nekaj člankov o konkretnih rejniških situacijah učencev posebnih šol iz Slovenije. V prilogi se revija ukvarja z ustnim zdravjem in nasveti zobozdravnikov.

Izredno zanimiv je zapis Humanizacija sistematičnega pregleda triletnih otrok.

VOŠČILNICE  
Ob začetku šolskega leta naj znova povabimo vse slovenske šole iz naše Dežele k izdelovanju voščilnic (božičnih, velikonočnih, za posebne priložnosti, za naš Sklad.

Zato, da bo delo olajšano, vas prosimo, da upoštevate pri formatu voščilnic dimenzije, ki jih dovoljuje poštna uprava, in za katere so primerne standardne ovojnice.

Zato, da bodo voščilnice lahko uporabne še drugo leto, vas prosimo, da nanje ne napišete letnice.

Posamezni mentorji naj voščilnice zberejo na didaktičnih ravnateljstvih do 15. novembra 1991 ali pa prinesejo v naše urade na Opčine, Narodna ul. 126, od ponedeljka do petka do 15. ure.

**AUTOPARK**  
**BELVEDERE**

**BOX V PRODAJI**  
ZA OSEBNO UPORABO ALI ZA NALOŽBO  
urnik poslovanja: **NON STOP**

**INFORMACIJE**  
TRST  
Ul. Udine Tel. 418519

## današnji televizijski in radijski sporedi

| RAI 1                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------|
| 5.55 TV film: Piccolo mondo antico                                         |
| 6.55 Aktualno: Unomattina                                                  |
| 10.05 Igre brez meja                                                       |
| 11.55 Vreme in kratke vesti                                                |
| 12.05 Variete: Occhio al biglietto estate                                  |
| 12.30 Dok.: 30 let zgodovine                                               |
| 13.30 Dnevnik - tri minute                                                 |
| 14.00 TV film: Le cinque giornate di Milano (zgod., lt. 1970, 5. del)      |
| 15.00 Dok. DSE: Kuba - Socializem ali muerťe?                              |
| 16.00 Variete: Jesenski Big                                                |
| 17.35 Odpri prostor                                                        |
| 17.55 Danes v Parlamentu                                                   |
| 18.00 Posebno Prix Italia                                                  |
| 18.45 Dok.: La macchina meravigliosa (vodi Piero Angela)                   |
| 19.40 Almanah in vreme                                                     |
| 20.00 Dnevnik                                                              |
| 20.40 Film: Fumo di Londra (kom., lt. 1966, r.-i. Alberto Sordi, F. Lewis) |
| 22.45 Dnevnik                                                              |
| 23.00 Aktualno: Droga che fare — posebna oddaja                            |
| 24.00 Dnevnik in vreme                                                     |
| 0.30 Danes v Parlamentu                                                    |
| 0.35 Rubrika opolnoči                                                      |
| 0.55 Dok.: Viaggetto sul Po - Il mestiere dell'acqua                       |

| RAI 2                                                                |
|----------------------------------------------------------------------|
| 7.00 Nanizanke in risanke                                            |
| 8.25 Nanizanka: L'arca del dr. Bayer                                 |
| 9.10 Ena rastlina na dan                                             |
| 9.25 Izobraž. odd.: Campus                                           |
| 9.55 Film: Il principe del circo (kom., ZDA 1958, i. Danny Kaye)     |
| 11.40 Nanizanki: Lassie, 12.10 Amore e ghiaccio                      |
| 13.00 Dnevnik - Ob trinajstih                                        |
| 13.30 Rubrika o medicini                                             |
| 13.45 Segreti per voi                                                |
| 13.50 Nad.: Quando si ama, 14.20 Santa Barbara                       |
| 15.10 Film: Gli amori di Ercole (pust., lt. 1960, r. C.L. Bragaglia) |
| 16.45 Variete: Videocomic                                            |
| 17.05 Vesti in iz Parlamenta                                         |
| 17.15 Športna rubrika: Andiamo a canestro                            |
| 17.30 Nanizanka: Hill Street                                         |
| 18.20 Dnevnik in šport                                               |
| 18.35 Nanizanka: Il commissario Köster, nato vreme                   |
| 19.45 Dnevnik in šport                                               |
| 20.30 Variete: Merci beaucoup - Gorni Kramer                         |
| 23.15 Dnevnik in horoskop                                            |
| 23.35 Dok.: La via dello yen                                         |
| 0.30 Filmske novosti                                                 |
| 0.40 Film: Il risveglio della mummia (srh., Meh.)                    |

| RAI 3                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11.00 Šport: polo, 11.30 atletika - 50 milj                                                         |
| 12.00 Aktualno: Krožek ob 12.                                                                       |
| 14.00 Deželne vesti                                                                                 |
| 14.30 Popoldanski dnevnik                                                                           |
| 14.45 Šola se obnavlja                                                                              |
| 15.45 Tenis: turnir ATP                                                                             |
| 17.00 Drobci                                                                                        |
| 17.15 Film: Gli spettri del Capitano Clegg (drdram., VB 1962, r. P. Graham Scott, i. Peter Cushing) |
| 18.35 Drobci                                                                                        |
| 18.45 Športna rubrika: Derby, nato vremenska slika                                                  |
| 19.00 Dnevnik                                                                                       |
| 19.30 Deželne vesti                                                                                 |
| 19.45 BlobCartoon                                                                                   |
| 20.05 Variete: Non è mai troppo tardi (vodi Gian- loppoli)                                          |
| 20.30 Film: Matrimonio e stupro (dram., ZDA 1980, r. Peter Levin, i. Mickey Rourke, Linda Hamilton) |
| 22.05 Večerni dnevnik                                                                               |
| 22.10 Nan.: I Professionals (i. Gordon Jackson)                                                     |
| 23.05 Nočni dnevnik                                                                                 |
| 23.50 Vremenska napoved                                                                             |
| 23.55 Film: Mako, lo squalo della morte (dram., ZDA 1976, r. William Greffe)                        |

| TV Slovenija 1                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8.50 Video strani                                                                                                                               |
| 9.00 Mozaik (pon.), vmes 1000 idej za naravoslovce - Triglavski park                                                                            |
| 9.20 Nad.: Mož, ki je stanoval v Ritzu                                                                                                          |
| 13.00 Poročila                                                                                                                                  |
| 14.35 Mozaik (pon.). Svet na zaslonu                                                                                                            |
| 15.05 Sova (pon.), vmes nan. Gremo na zabavo in Ognjena polja, nato Jazz, blues...                                                              |
| 16.55 Poslovne informacije                                                                                                                      |
| 17.00 Dnevnik                                                                                                                                   |
| 17.05 Mozaik(pon.): Tednik                                                                                                                      |
| 18.10 Spored za otroke in mlade: Originalni go-rejski plesi, 18.30 nan. Nevarni zaliv                                                           |
| 19.00 Risanka in TV okno                                                                                                                        |
| 19.30 Dnevnik in vreme                                                                                                                          |
| 20.00 Forum                                                                                                                                     |
| 20.20 Dokumentarca: Festivali sveta, 20.50 Paralaksa                                                                                            |
| 21.20 Nad.: Nikoli več                                                                                                                          |
| 22.15 Dnevnik in vreme                                                                                                                          |
| 22.40 Sova, vmes nanizanka Pri Huxtablovih, film Neka Swanova ljubezen (dram., Fr.-Nem. 1984, i. Jeremy Irons), nato erotični variete Dražljivo |
| 1.20 Video strani                                                                                                                               |

| TV Koper                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 17.30 Športni pregled                                                                            |
| 18.30 Risanke                                                                                    |
| 18.50 Odprta meja                                                                                |
| 19.00 TVD Stičiče                                                                                |
| 19.25 Video agenda                                                                               |
| 19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, nato dok. Enciclopedia Giramondo in Zgodovina fotografije |
| 20.30 Nad.: La speranza dei Rakan                                                                |
| 21.00 Dokumentarec: Grki - potovanje skozi prostor in čas                                        |
| 21.30 Nanizanka: Agente Pepper                                                                   |
| 22.20 TV dnevnik                                                                                 |
| 22.30 Nadaljevanka: Rebecca                                                                      |
| 23.20 Rubrika o športu                                                                           |

| TV Slovenija 2                                         |
|--------------------------------------------------------|
| 17.30 Regionalni programi TVS: Studio Maribor - Tele M |
| 19.00 Videomeh (pon.)                                  |
| 19.30 TV Dnevnik ZDF                                   |
| 20.00 Žarišče                                          |
| 20.30 Filmski obzornik: Ex libris - Zrcalo časa        |
| 21.25 Mozart na turneji: Mannheim                      |
| 22.20 Yutel                                            |

| RADIO TRST A                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Naš poletni bric-à-brac (pon.); 8.30 Orkestralna glasba; 9.00 Evergreeni; 9.30 Roman: Mozart na potovanju v Prago (r. Glavko Turk, 5. del); 9.50 Orkestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Nazaj k naravi; 12.20 Potpuri; 12.40 Naša pesem 1990: Akademski PZ Tone Tomšič; 12.50 Orkestri; 13.20 Narodnozabavna glasba; 13.40 Doživljati rojstvo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Slovenski Ikar; 16.20 Znani ansamblji; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Mendelssohn-Bartholdy; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Jaz-zovski utrip; 19.20 Zaključek. |

| RADIO SLOVENIJA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.35 Vreme; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Glasba; 8.15 Obvestila in glasba; 8.30 Dnevnikov odmev; 10.45 Spot; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Do trinajstih; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Čestitke; 17.00 Studio ob 17.00; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci!; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu in glasba; 22.00 Zrcalo dneva; 23.00 Literarni nočno; 23.15 Nočna glasba. |

| CANALE 5                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.00 Aktualno: Na prvi strani                                                                                          |
| 8.30 Nanizanka: Bonanza                                                                                                |
| 9.35 Film: Paper Moon (kom., ZDA 1973, r. Peter Bogdanovich, i. Ryan O'Neal, Tatum O'Neal)                             |
| 11.45 Kviza: Il cercaprole, 11.50 Il pranzo è servito (vodi Claudio Lippi)                                             |
| 12.40 Variete: Non è la RAI                                                                                            |
| 12.55 Canale 5 News                                                                                                    |
| 14.25 Kviz: Il cercaprole                                                                                              |
| 14.30 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa), 15.00 Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parliamone                    |
| 16.00 Otroški variete                                                                                                  |
| 18.00 Kvizi: Ok il prezzo è giusto, 18.55 Il guastalettore, 19.00 Cos'è cos'è, 19.45 Il gioco dei 9, vmes (19.40) News |
| 20.25 Variete: Il Tg delle vacanze (vodijo I Tretre)                                                                   |
| 20.40 Variete: 40 let skupaj s »Sorrisi«                                                                               |
| 23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes News                                                                       |
| 1.05 Variete: Il Tg delle vacanze                                                                                      |
| 1.20 Nan.: New York New York - Istinto materno                                                                         |
| 2.25 Nanizanke non stop                                                                                                |

| RETE 4                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8.00 Nan.: Strega per amore                                                                                    |
| 8.30 Nadaljevanke: La valle dei pini, 9.05 Señorita Andrea, 10.00 Stellina, 11.00 Valeria                      |
| 11.50 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke                                                                     |
| 13.40 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)                                                              |
| 13.45 Nadaljevanke: Sentieri, 14.45 Piccola Cenerentola, 15.20 Cristal, 16.45 Riviera, 17.25 La valle dei pini |
| 17.55 TV4 Vesti                                                                                                |
| 18.05 Nadaljevanke: General Hospital (i. John Reilly), 18.30 Febbre d'amore (i. Tricia Cast)                   |
| 19.00 Variete: I Cartonissimi                                                                                  |
| 19.40 Nadaljevanke: Primavera (i. Gigi Zanchetta), 20.35 Manuela                                               |
| 22.30 Aktualno: C'eravamo tanto amati                                                                          |
| 23.00 Film: E' nata una stella (dram., ZDA 1976, r. Frank Pierson, i. Barbra Streisand, Kris Kristof-ferson)   |
| 1.30 Nanizanke: Charlie's Angels, Lou Grant                                                                    |
| 3.10 Nanizanke non stop                                                                                        |

| ITALIA 1                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 6.30 Odprti studio                                                                    |
| 7.00 Otroška oddaja                                                                   |
| 8.30 Odprti studio                                                                    |
| 9.00 Nanizanke: SuperVicky, 9.30 Chips - L'indovinel-lo del morto, 10.30 Mag-num P.I. |
| 11.30 Odprti studio                                                                   |
| 11.45 Variete: Mezzogiorno italiano                                                   |
| 13.45 Avtomobilizem F1: VN Španije                                                    |
| 14.45 Film: Tobia, il cane più grande che ci sia (kom., ZDA 1973, r. Joseph McGrath)  |
| 16.20 Nanizanki: Supercar - Salto nel passato, 17.20 A-Team                           |
| 18.20 Šport in vreme                                                                  |
| 18.30 Odprti studio                                                                   |
| 19.00 Nanizanka: I ragazzi della terza C - La casa magica (i. F. Ferrari)             |
| 20.00 Variete: Mai dire Banzai                                                        |
| 20.30 Film: La patata bollente (kom., lt. 1979, r. Steno, i. Renato Pozzetto)         |
| 22.30 Film: Delitto al Blue Gay (kom., lt. 1984, r. Bruno Corbucci, i. T. Milian)     |
| 0.30 Odprti studio                                                                    |
| 1.00 Nočni spored                                                                     |

| ODEON                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 13.00 Risanke                                                                                                            |
| 14.30 Film: Il segno di Zorro (pust., ZDA 1940, r. R. Mamoulian, i. Tyrone Power)                                        |
| 16.00 Dokumentarni film: Continente perduto                                                                              |
| 17.30 Film: Li chiamavano i tre moschettieri... invece erano quattro (kom., lt. 1973, r. Silvio Amadio, i. Tony Kendall) |
| 19.30 Risanke                                                                                                            |
| 20.30 Film: Febbre da cavallo (kom., lt. 1976, r. Steno, i. Gigi Proietti)                                               |
| 22.00 Variete: Emozioni nel blu                                                                                          |
| 23.00 Film: Ray Master l'inafferrabile (dram., lt. 1966, r. Vittorio Sala, i. Felix Martin)                              |

| TMC                                                     |
|---------------------------------------------------------|
| 8.30 Dok.: Prijateljska narava                          |
| 9.00 Nanizanki: Sceriffo Lobo, 10.00 Strike Force       |
| 11.00 Dok.: Segreti e misteri - La mente                |
| 11.30 Nan.: Autostop per il cielo, 12.30 Doris Day Show |

|                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------|
| 13.00 Dnevnik in šport                                                            |
| 13.40 Nadaljevanka: Gabriela                                                      |
| 15.20 Film: La statua (kom., VB 1971, r. Rod Amateau, i. David Niyen, Vrina Lisi) |
| 16.55 Rubrika: Zenska TV                                                          |
| 18.45 Kviz: Arriva la banda (vodita Gabriella Carlucci in Luca Damiani)           |
| 19.45 Risanke: Snack                                                              |
| 20.00 Vesti: TMC News                                                             |
| 20.30 Kviz: Arriva la banda                                                       |
| 22.00 Aktualno: L'Appuntamento - Intervju s Claudio-m Baglionijem                 |
| 22.45 Nad.: L'ultima frontiera                                                    |
| 23.55 Večerni dnevnik                                                             |
| 0.15 Film: Il giardino della violenza (dram., ZDA 1961, i. Burt Lancasterer)      |

| TELEFRIULI                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------|
| 10.45 Telefriuli non stop                                                     |
| 15.30 Zgodovina pop glasbe                                                    |
| 16.00 Risanke: Ciao ragazzi                                                   |
| 18.00 Nad.: La padroncina                                                     |
| 19.00 Večerne vesti                                                           |
| 19.30 Nan.: La guerra di Tom Grattan                                          |
| 20.00 Rubrika: Občina                                                         |
| 21.30 TV film: Una donna tutta sbagliata (biog., lt. 1988, i. Ombretta Colli) |
| 22.45 Nočne vesti                                                             |
| 23.15 Rubrika o motorjih                                                      |

| TELE 4                           |
|----------------------------------|
| (Se povezuje s sporedi Italia 1) |
| Lastne oddaje:                   |
| 19.30 Dogodki in odmevi          |

| RADIO KOPER (slovenski program)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjki in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 JS Digital predstavlja Klasiko; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Slovenija; 23.00 Nočni program. |

| RADIO KOPER (italijanski program)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti raz-glednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Pesem po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Pripoved; 12.00 Glasba po željah v živo; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Komedijant; 16.00 Vese-lo poletje; 17.00 Telefonski pozivi v živo; 17.50 Poletni kocert; 18.00 Marlboro; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program. |

| RADIO OPČINE                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matine-ja; 18.00 Keltška glasba; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time. |



# Razprava o eni ali dveh bolnišnicah se nadaljuje

## Na Pokrajini bodo razpravljali 3.oktobra

### Majo (PLI) izpodbija trditve Brancatija

Koaliciji ki upravlja goriško občino, je zaenkrat uspelo preprečiti razpravo o izbira glede bolnišničnih ustanov, to je o gradnji ene osrednje ali dveh manjših bolnišnic. Drugačno ozračje je, kot se zdi, na Pokrajini, kjer bo vprašanje na dnevnem redu seje, ki je predvidena 3. oktobra.

V pokrajinskem svetu je resolucijo, ki naj bi bila osnova za razpravo, predstavil svetovalec Gandin (PRI).

V okviru priprav na omenjeno sejo, je Predsednik Pokrajine Gino Saccavini sklical srečanje z deželnim odbornikom Brancatijem. Poleg članov pokrajinskega odbora, so bili na srečanje povabljeni tudi načelniki vseh svetovalskih skupin.

Deželni odbornik za zdravstvo je pojasnil razloge v korist dosedanje izbire o gradnji dveh bolnišnic. Ti naj bi bili predvsem finančne narave. Gradnja sodobne bolnišnice za okrog osemsto pacientov bi po današnjih izračunih veljala okrog 200 milijard lir. Izgradnja, dveh bolnišnic (dokončanje tržiške, izgradnja nove bolnišnice v Gorici) pa bi veljala 135 milijard lir, ki so menda že na razpolago. Predlagana rešitev po mnenju odbornika Brancatija ne pomeni deklasifikacije javnega zdravstva na Goriškem in tudi ne razmetavanje javnega denarja, saj bi z ustrezno reorganizacijo služb in osebja zagotovili kakovostno raven storitev.

Predlog za gradnjo ene same, osrednje bolnišnice, bi naletel na vrsto težav (mimo sporov lokalističnega značaja), tako glede izbire lokacije, zazidalnih površin in ne nazadnje birokratskih težav v zvezi s financiranjem.

Medtem se je s posebno noto oglasil tudi odbor, ki podpira zamisel o enotni bolnišnici ter argumentirano zavrnil nakazane rešitve o komplementarnosti

obeh predvidenih bolnišnic ter o nakazanem možnem sodelovanju z bolnišnicama v Vidmu, oziroma Trstu.

Po mnenju odbora bo tudi zelo težko, če že nemogoče, izvesti uspešne oblike sodelovanja med obema bolnišnicama, tako kar zadeva osebje in opremo, oziroma aparature, saj se nekaterih ne da premeščati tako enostavno, ali tako pogosto kakor bi sicer želeli. Podobne so tudi težave kar zadeva osebje.

Vse to pa se ne sklada preveč s politiko varčevanja, oziroma s politiko omejevanja javne porabe.

Zanimivo bo tudi, po nekaj letih, gradnja bolnišnic je namreč sila dolgotrajna zadeva (tisto v Krminu so gradili lep čas, čim pa je bila dograjena, so jo zaprli, tržiško pa tudi gradijo že kakšno desetletje), potegniti črto in ugotoviti, kolikokrat se je, ali se bo povečalo tistih 135 milijard lir, ki naj bi bile na razpolago. Škoda le, da takrat ne bomo imeli več istih sogovornikov, kar se politike tiče. Morebitne napake pa bo (itak je to zmeraj tako) plačevala skupnost.

Sicer pa je včeraj deželnega odbornika in goriškega prvaka KD Brancatija in njegove izjave javno spodbil odvetnik Majo, do nedavna svetovalec liberalne stranke v občinskem svetu. V Rimu je na ministrstvu, (vodijo ga liberalci) dobil zanimive podatke: v primeru, da bi spremenili dosednji načrt in namesto dveh zgradili eno samo bolnišnico, ne bi izgubili obljubljenega financiranja, niti ni razpolaganje z azidljivim zemljiščem pogoj za dodelitev finančnih sredstev. Tudi predvideni strošek (200 milijard) ni argumentiran. Majo navaja, da je v Evropi precej specializiranih podjetij, ki so sposobne za veliko manj denarja in v kratkem času zgraditi novo bolnišnico.

Kdo govori neresnico?

## Tapiserije M. Tavčar in "ikone" L. Prelaza

### V galeriji Exit začenjajo

#### četrto razstavno sezono



V razstavnih galerijah Exit in Favettije- vi ulici, ki je v teh letih postala nekakšen kulturni večnamenski center, saj se tu poleg razstav slikarskih in kiparskih del, dizajnov, raznih drugih izraznih oblik sodobne umetnosti, odvijajo tudi glasbeni in pesniški večeri, srečanja in druge podobne prireditve, začenjajo danes četrto sezono. Ob 18. uri bodo odprli razstavo tapiserij Magde Starec Tavčar in "ikon" Lucija Prelaza. Dela bodo na ogled do 29. oktobra.

Tavčarjeva, ki je svojo umetniško pot začela kot ilustratorka, se uspešno uveljavlja s svojimi tapiserijami v deželni in mednarodnem prostoru. Delavnica Ročno tkanje, ki jo vodi v Trstu, je med drugim častno predstavljena na razstavi v Tolmeču, posvečeni Linussiu.

Oblikovanju keramike, fotografiji in v zadnjem času slikarstvu se posveča Lucio Prelaz, po rodu iz Izole, ki pa je korenine pognal na Goriškem, kjer vodi šolo za oblikovanje keramike v Šempetru ob Soči in kjer v Foljanu tesno sodeluje s tamkajšnjim fotografskim krožkom.

Razstava v galeriji Exit, ul. Favetti 16/3 je odprta ob torkih, četrtek in sobotah od 17. do 20. ure.

## Po planinski tranzverzali

Vsako, ki je v celoti ali deloma prehodil Slovensko planinsko tranzverzalo, jo je doživljal po svoje. Koliko vtisov, zanimivih srečanj, doživetij na poti od Maribora do morja!

Med preko petstotimi planinci, ki so doslej opravili to pot, je tudi Vilko Fajt iz Sovodenj. Svoje vtise s tranzverzale je zbral na diapozitivih, ki jih bo prikazal drevi, ob 20.30 v predavalnici knjižnice v Križni ulici 3.

Vabilo na predavanje, ki ga pripravlja Slovensko planinsko društvo, velja vsem planincem in ljubiteljem narave.

## Statut občine Doberdob so sprejeli soglasno

V Doberdobu so na zadnji seji, v sredo, izpolnili še eno obveznost, ki izvira iz zakona 142/90. Odobrili so Statut občine, ustanovno listino, ki bo urejala odnose med občani in občinsko upravo, določala ureditev in način delovanja občinskih organov in služb, na najbolj jasn in uspešen način skušala v prakso uvesti osnovna načela zakona št. 142 (participacija, prozornost pri sprejemanju odločitev itd). Listina, ki so jo po daljši razpravi odobrili soglasno, obsega 54 členov. Postopek priprave osnutka in nato najpomembnejše točke Statuta je obrazložil župan dr. Mario Lavrenčič, ki je tudi vodil komisijo, ki se je več mesecev ukvarjala s to problematiko. V Statutu je slovenščini kot jeziku pretežnega dela doberdobske skupnosti zajamčena enakopravnost rabe v javnosti, posebej v odnosu med občani in Občino.

Nekaj razprave je bilo tudi glede člena, ki predvideva znanje slovenščine vodilnega občinskega funkcionarja (tajnika) in kako reševati to vprašanje v primeru, da tajnik ne zna (obvlada) tega jezika. Med razpravo je prišlo na dan še nekaj različnih pogledov na posamezno problematiko. Tako glede veljavnosti, oziroma verodostojnosti zapisnikov. Odbornik Černic je pojasnil, da v primeru spora velja zapisnik napisan v italijanščini.

Dr. Lavrenčič je pojasnil tudi, da je v pripravljalnem postopku občina sklicala širše posvetovanje z občani, da pa odziv ni bil tolikšen, kakor bi bilo pričakovati. Precej pasivno pa so občani sprejeli tudi naslednjo fazo, to je možnost predstavitve amandmajev.

Načelnik svetovalske skupine SSK Maks Gergolet je menil, da je vtis o pasivnosti prebivalstva le navidezen. Dejansko so občani zelo intenzivno, verjetno na drugačen način sodelovali pri pripravi osnutka, le da to ni prišlo na zelo opazen način na dan.

Ob tem velja zabeležiti še, da je občina Doberdob v pripravi Statuta zavzela, kljub posvetovanju s predstavniki drugih občin z narodnostno mešanega območja, precej samostojno stališče.

## V Doberdobu osvojili resolucijo za prenehanje vojne na Hrvaškem

Na zadnji seji občinskega sveta v Doberdobu, je tekla beseda tudi o vse bolj zaskrbljujočih dogodkih na Hrvaškem. Občinski svet je svoje stališče do dogajanja strnil v naslednji dokument, ki je bil sedveda tudi odobren:

" Doberdobski občinski svet zbran na svoji seji dne 25. septembra 1991 izraža globoko zaskrbljenost zaradi nasilnih vojaških poskusov reševanja sporov med jugoslovanskimi narodi in republikami, ker v njih ne vidi nobene možnosti zblíževanja nepobotljivih zahtev novonastalih političnih stvarnosti. Samo v miru za pogajalsko mizo je možno začeti usklajevati različne razdružitvene zahteve in vsem zajamčiti osnovne človekove pravice vključno s pravico do samostojne politične ureditve za republike in narode Jugoslavije, brez nasilnega spreminjanja notranjih mej, sicer je bodočnost jugoslovanskih narodov, ki bodo še naprej živeli v sosesčini, zatemnjena s sovraštvo in ruševinami, ki so jih doslej povzročili surovi vojaški spopadi, kakršnim v Evropi nismo bili priča od druge svetovne vojne.

Ker je Jugoslavija nastala sporazumno kot skupek narodov in narodnostnih manjšin, je potrebno

ene in druge enako upoštevati, tudi ko le-ti ne nameravajo več živeti v državi Jugoslaviji, kakršna je obstajala do pred nekaj meseci.

Občinski svet zato poziva italijansko vlado, naj sprejme jasne mednarodne - izključno diplomatske - odločitve, da se ob prizadevanjih za priznanje osamosvojitvenih in plebiscitarnih izbir Hrvatske in Makedonije, in že prej Slovenije, ki jih je treba spoštovati, po mirni poti rešujejo tudi zahtev narodov in narodnostnih manjšin, ki v teh republikah živijo, kajti brez njihovega političnega doprinosa, niso možne stvarne in trajne institucionalne spremembe v bližnji Jugoslaviji."

## Padli v SZ

Ponoči bo na letališču v Ronkah pristalo letalo s posmrtnimi ostanke 214 italijanskih vojakov, padlih na ruskem bojišču med drugo svetovno vojno. Gre za padle 3. in 6. bersaljerskega polka. Danes ob 8.30 bodo padlim izkazali vojaško čast, nato bodo krste prepeljali v Redipuglio, kjer bo dopoldne osrednja slovesnost.

## V Sovodnjah odgodili glasovanje o Statutu

### Resolucija v podporo enotne bolnišnice

Statut sovodnjske občine bodo sprejeli šele na prihodnji seji, ki bo predvidoma v torek, 8. oktobra. Tako so soglasno odločili na torkovem zasedanju občinskega sveta. Seja je trajala, tudi zaradi precej izdatnega dnevnega reda, do poznih nočnih ur. Pretežni del seje je bil namenjen prav predstavitvi osnutka Statuta. Dokument je svetovalcem predstavil odbornik in požupan Igor Petejan, ki je vodil komisijo za Statut. Med drugim je dejal, da je bil dokument oblikovan s skupnimi močmi, tako večine kot opozicije, možnost morebitnih dodatkov ali pripomb pa so imeli tudi vsi občani, člani društev in občinskih ustanov, katerim so v vednost poslali kopijo dokumenta. Žal, je poudaril, se občani ne zavedajo pomembnosti obravnavanega dokumenta, saj odziva sploh ni bilo.

Načelnik opozicijske skupine Branko Černic je nato predlagal, naj bi posvetili sprejetju statuta celotno naslednjo sejo. Poleg tega je izrazil željo, naj bi končni dokument dali v pretres še izveden-

cema, ki naj bi natančneje pregledala pravilnost njegove izdelave in opozorila na morebitne napake ali pomanjkljivosti. Srečanje z izvedencema je bilo sicer že programirano, ampak je odpadlo. Po daljši na trenutke polemični razpravi, v kateri je posegla večina svetovalcev, so soglasno sklenili dati statut v pregled izvedencema odv. Petru Sanzinu in dr. Štefanu Bukovcu. Tako pregledano besedilo pa bodo spet postavili na dnevni red prihodnje seje.

Na torkovi seji je tekla razprava tudi o aktualnem vprašanju organizacije javnega zdravstva, oziroma gradnje bolnišnic. Po daljšem posegu odbornika Rafka Butkoviča in kasnejši razpravi so soglasno sprejeli resolucijo v korist enotne bolnišnice, ki naj bi jo zgradili na območju med Fero in Gradiščem.

Na torkovi seji so poleg tega imenovali tudi člana gradbene komisije, izvedenca za okolje. To funkcijo bo opravljal dr. Mirko Primožič.

Župan Vid Primožič je ob koncu seje seznanil svetovalce z raz-

nimi pobudami in odločitvami uprave. Poleg poročila o obisku v občini Medicina je napovedal srečanje s predsednikom goriške pokrajinske uprave Ginom Saccavinijem. Srečanje bo v torek, 1. oktobra. Občinska uprava je v teh dneh dala v zakup dela za ojačenje vodovoda (gre za dela v vrednosti 131 milijonov lir) in za asfaltiranje cest v Gabrjah in na Peči. Dežela je pred nedavnim dala soglasje za nakup novega tovornjaka za pobiranje smeti in premičnih smetnjakov. Župan je med drugim tudi obrazložil zaplet pri nadzornem odboru v zvezi s sklepom o dodelitvi prispevka (1,5 milijona lir) za pomoč Sloveniji. Nadzorni odbor je namreč zavrnil sklep občinskega sveta, češ da ne spada v obvezne naloge. Zato je občinski odbor že poslal nadzornemu odboru ugovor, rekoč, da gre za posebno moralno obvezo.

### čestitke

Leda Marušič iz Štandreža slavi danes petdeset let. Še na mnoga leta ji želijo oče, sinova in vsi domači.

### razna obvestila

Koncerta Tržaškega okteta, ki je bil napovedan za danes, ob 20.30 v Kanalu, v okviru Kogojevih dni, ne bo. Jutri ob 20.30 pa bo v Kanalu nastopil Komorni orkester RTV Slovenija.

Otroški pevski zbor KD Oton Župančič začena novo sezono. Prva vaja bo v ponedeljek, 30. septembra, ob 15. uri v domu Andreja Budala.

SPD — rekreacijska telovadba stopa v 22. sezono. Prvo srečanje bo danes, ob 21. uri v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Nato bo vadba vsak torek in petek ob 21. uri.

### kino

#### Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Scappatella con il morto«.

VERDI 18.00-22.00 »Che vita da cani«. Igra Mel Brooks.

VITTORIA Zaprto.

#### Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Prebujanja«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Divji v srcu«, 22.30 »Grofičine opolzke igre«.

DESKLE Danes zaprto. Jutri 20.00 »Lepi John«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Občinska lekarna št. 1 — Štandrež — ul. San Michele — tel.21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Občinska lekarna št. 2 — ulica A. Manlio 14 A/B — tel. 480405.

## Danes ponovno razprava o Statutu

### Jutri predvidoma spopad o rajonih

V občinskem svetu se bo danes nadaljevala razprava o statutu. Na dveh dosedanjih sejah so odobrili petnajst od skupno petindevetdesetih členov osnutka. Torej čaka svetovalce v prihodnjih dneh še zelo naporno delo in že zdaj je jasno, da v napovedanem roku (do ponedeljka 30. t.m.) ne bo mogoče zaključiti postopka.

Današnja seja se bo pričela ob 9. uri. Prav tako jutrišnja. Napoveduje se vroča razprava, saj so na dnevnem redu člani, ki določajo pristojnosti občinskih organov, od župana in sveta, preko članov odbora, do članov komisij, način delovanja itd. Prav glede te problematike je v zadnjem času prišlo do ostrih, lahko bi rekli, že stalnih sporov med županom in odborom ter svetovalci. Takoj po tem svežnju členov statuta pa je na vrsti razprava o občutljivem (in spornem) vprašanju rajonskih svetov. To problematiko opredeljujejo člani od 31 do 34.

V osnutku statuta, ki ga je predstavljal občinski odbor je predvidenih sedem rajonov namesto dosedanjih desetih. Predlog, ki med drugim predvideva združitev dosedanjih dveh rajonov Podgore in

Pevme v enega samega, združitev rajonov Rojce in Madonnina, medtem ko bi območje dosedanjega rajona centra mesta razdelili med sosednja rajona v Stražicah in za severni del mesta, je že naletel na ostre proteste bodisi predstavnikov rajonov, kakor tudi prebivalstva. V Pevmi so za ohranitev samostojnega rajona pripravili peticijo, ki jo je podpisalo nad 95 odstotkov volilcev tega območja. Predvidoma bo razprava o tem sklopu členov potekala jutri.

## Sojenje roparjem

Na okrožnem kazenskem sodišču se bo danes začel proces proti petim osebam (vse so v priporu) v zvezi z ropom, 14. avgusta lani, v uradu avtomobilskega kluba na mejnem prehodu pri Štandrežu. Na zatožni klopi bodo 39—letni Luigi Pantano in 34—letni Moreno Formaggio iz Padove, 44—letni Gianni Paoletti in 47—letni Gianfranco Sabba iz Gorice ter 37—letni Giorgio Pauluzzi iz Fosalona.

Rop naj bi izpeljala Pantano in Formaggio.



## Knjiga zgodovinarja Lucia Fabija

# Podoba in preteklost Gorice

Gorica je bila že od srednjega veka mesto na stičišču med slovanskim in romanskim svetom. Vanjo so se priseljevali trgovci in obrtniki iz Furlanije, Veneta in Lombardije kot tudi uradniki in pripadniki raznovrstnih slojev iz dežel habsburškega cesarstva. Njen gospodarski in družbeni razvoj se je začel v 18. stoletju, ko je njeno prebivalstvo naglo rastlo. V tem stoletju je Gorica zadobila urbane značilnosti in središče mestnega življenja je postal Travnik.

Podobo in preteklost Gorice od časa Habsburžanov vse do danes je osvetlil Lucio Fabi v knjigi, ki je izšla z naslovom Zgodovina Gorice (Storiadi Gorizia, Il poligrafo - Edizioni della Laguna, Padova, 1991, L. 42.000). Avtor je pristopil k preučitvi goriške preteklosti s stališča urbane zgodovine. V ospredje svojega raziskovanja je postavil nastanek in razvoj mestne identitete in njen razvoj v času. Njegova osvetlitev goriške stvarnosti skozi čas vseskozi upošteva splošne in širše zgodovinske silnice, kar pomeni, da delo premošča ozkost, ki marsikdaj označuje krajevno zgodovinopisje.

V prvi polovici 19. stoletja je Gorica doživljala upočasnen demografski razvoj, kateremu niso botrovali le neugodni higienijski pogoji, v katerih je tamkajšnje prebivalstvo živelo, temveč tudi gospodarski zastoj, ki ga lahko pripišemo posledicam Napoleono-ve zasedbe, slabim komunikacijskim zvezam in splošni zaostalosti habsburške monarhije. Glavnina goriškega vodilnega razreda, ki so ga sestavljali nemško in italijansko govoreči pripadniki goriškega meščanstva ter plemstva, je takrat izkazovala svojo zvestobo in pokornost avstrijskemu cesarju. Vendar v drugi polovici 19. stoletja so ideje italijanskega Risorgimenta tudi z v vrstah goriškega italijanskega meščanstva imele čedalje večji vpliv. Prišlo je do razdora med konservativci, ki so gledali proti Dunaju in izkazovali svojo zvestobo centralnim oblastem, in nacionalno liberalno stranko, ki je zahtevala večjo politično in gospodarsko avtonomijo. Prizorišče teh političnih spopadov je vse do razpada monarhije, podobno kot v Trstu, postal goriški občinski svet.

V goriškem gospodarskem življenju druge polovice 19. stoletja je odločilno posegla družina podjetnikov Ritter, ki je na goriških tleh postavila vrsto industrijskih obratov in z njimi bistveno pripomogla gospodarski in tudi trgovski rasti Gorice. Nova delovna mesta so privabila v mesto obubožano podeželsko prebivalstvo, zlasti iz slovenskega zaledja. Narodnostno razmerje sil se je v mestu naglo spreminjalo, čeprav je po mnenju Fabija v nižjih plasteh prebivalstva delovala močna



Posnetek Gorice s konca prejšnjega stoletja

asimilacijska sila vse dotlej, dokler se ni v družbenem, političnem in gospodarskem smislu uveljavilo slovensko meščanstvo. Dokler so bili mojstri le italijansko oziroma furlansko govoreči obrtniki, dokler so bili meščani pretežno Italijani, so priseljenci videli v prevzemu italijanskega jezika možnost za hitrejši družbeni in gospodarski dvig. Nastop slovenskega meščanstva pa je istočasno v drugi polovici 19. stoletja in zlasti na prehodu iz 19. v 20. stoletje poglobil nacionalno nasprotje z italijanskim srednjim slojem. Goriški nacionalno liberalni politiki so izkoriščali geslo "slovenske nevarnosti" in goriški občinski svet je prevzel vlogo branitelja goriškega italijanstva. Z raznovrstnimi političnimi in družbenimi pobudami je le-ta krepil italijanstvo v vrstah srednjega sloja in zlasti med nižjimi in marginalnimi plastmi goriškega prebivalstva. Avtor meni, da je tematika nacionalne in družbe integracije v goriškem urbanem tkivu neraziskana. Neznani ostajajo dejavniki integracije z večinskim elementom, njih ritem in končno tudi vzrok njihovega zastoja.

Gorica je z urbanistično preureditvijo v drugi polovici 19. stoletja dopolnila svoj mestni videz, čeprav so njena predmestja ohranila močan ruralni značaj. Kljub nazivu "avstrijske Nice", to je mesta ugodnih klimatskih razmer, je bila umrljivost goriškega prebivalstva višja kot v sosednji Furlaniji oziroma na Krasu. Kljub temu, da je

bila kvaliteta življenja družbeno pogojena, so v Gorici primanjkovali osnovni higienijski pogoji (na primer kanalizacijska mreža) in učinkovite zdravstvene strukture. Občinske oblasti so iz gole politične in nacionalistične računice vlagale javni denar v gradnjo cest, razsvetljavo in šolstvo, to je v strukture, ki so ustvarjale politični in nacionalni konsenz. Ob koncu 19. stoletja, naglašja Lucio Fabi, je bila Gorica večjezično in večetnično mesto, v katerem so prihajali navzkriž interesi slovenskega in italijanskega prebivalstva, goriškega meščanstva in težnje goriškega plemstva, klera ter vladne birokracije. Ker je goriško gospodarstvo ostalo pretežno obrtniško-trgovskega tipa, je Gorica v zadnjih dveh desetletjih 19. stoletja vse šibkeje delovala kot urbani privlačevalni pol. Podeželsko prebivalstvo se je iz goriškega okoliša, Tolminskega in Vipavske doline izseljevalo zlasti v Trst.

Odnos mesto-podeželje, ugotavlja Fabi, je nedvomno zadobil nacionalno poanto in mesto je vseskozi težilo po izkazovanju svoje premoči. Gorica je v svojem zaledju videla predvsem svoj "vrt", ki jo je zalagal z živili in ji dajal možnosti za oddih.

Drugi del Fabijeve študije obravnava dogajanja v času prve svetovne vojne. Množična mobilizacija julija 1914 je bila v Gorici prvi znak izbruha vojne. Mestno življenje se je korenito spremenilo šele z odprtjem soške fronte. Začelo se je izseljevanje mestnega in okoliškega prebivalstva, sledilo je

razdejanje samega mestnega središča, prihod italijanskih čet, nakar povratek avstro-ogrske vojske. V teku vojne se je v Gorici okrepilo iredentistično gibanje, ki je ohranilo elitarni značaj, vendar je zlasti po koncu vojne monopoliziralo vojno izkušnjo in italijansko osvoboditev mesta. Fabijevo mnenje je, da je glavnina goriškega prebivalstva odmaknjeno doživljala iredentistične zahteve, čeprav se ni po drugi strani navduševala za Avstro-Ogrsko. Mirovni pogodbi v Saint Germainu in v Rapallu sta zapečatili usodo mesta. Priključitev Gorice in njenega slovenskega zaledja italijanskemu kraljestvu je okrepila protislovensko ost goriških italijanskih političnih krogov, ki so obnovili geslo izpostavljenosti in ogroženosti italijanskega goriškega otoka v slovenskem morju.

Že v prvih povojnih letih se je začela načrtna italijanizacija slovenskega goriškega prebivalstva, ki je pozneje dosegla svoj višek za časa fašizma. Nove oblasti so odprle le polovico slovenskih šol, nadzorovale so slovensko inteligenco, zavedajoč se njene narodnostne, politične in kulturne vloge. Olajševale so priselitev prebivalcev iz ostalih italijanskih dežel, da bi ugodno posegle v etnično razmerje sil. Raznarodovanje slovenskega goriškega prebivalstva se je s prihodom fašistov nadaljevalo in še zaostri. Fašistični režim je načrtno izvajal asimilacijo slovenskega življa in prepovedal obstoj njegovih političnih, gospodarskih in kulturnih teles, ob indiferenci velikega dela italijansko govoreče večine. Odklonilen odnos do fašistične raznarodovalne politike so zavzeli le goriška Cerkve in vse prešibki opozicijski krogi. Tisti, ki niso pristopili k fašističnemu režimu, so kot drugod v Italiji najpogostejše reagirali z molkom.

Nove italijanske oblasti so se morale najprej soočiti z ogromno gmotno škodo, ki jo je vojna prizadela industrijskim objektom, stavbam in cestam. Vendar sta birokratska počasnost in pomanjkanje finančnih sredstev otežkočala gospodarsko in družbeno obnovo mesta. Goriško gospodarstvo se je z veliko težavo vključevalo v italijansko tržišče, od države je pričakovalo javno podporo. Niti prihod novih italijanskih podjetnikov, uvedba davčnih in raznovrstnih gospodarskih olajšav niso omogočili vzleta goriške industrije v času med obema vojnoma. Večalo se je število brezposelnih, zlasti potem ko se je končala gradbena obnova mesta. Goriško gospodarstvo je vedno v večji meri označevala trgovina na drobno.

V zadnjem delu svoje knjige Lucio Fabi osvetljuje dogajanja v Gorici v času druge svetovne vojne in po njej. Na eni strani niza

razplet dogodkov po razpadu fašistične Italije, prihod nacističnih oblasti, delovanje partizanskih enot, na drugi strani osvetljuje odnos krajevnega prebivalstva do teh dogajanj. Avtor ugotavlja, da se večina goriškega prebivalstva ni prepoznavala v odporiškem boju. Goričani so bili bolj odmaknjeni gledalci kot pa aktivni udeleženci osvobodilnega boja. Še enkrat sta odločilno vlogo pri večini italijanskega prebivalstva odigrala strah pred slovenstvom in skromna tradicija delavskega in socialnega gibanja na Goriškem. Pozdrav, ki so ga Hitlerjeve čete doživele na goriških ulicah tolmači zgodovinar kot izraz bojazni, da bi mesto zasedli partizani in da bi v Gorici zavladal totalen kaos. Dejansko je postal položaj v mestu tudi po prihodu nacistov spričo prisotnosti mongolskih, kosaških in četniških odredov problematičen. V kolaboracionističnih vrstah se je pojavljalo tudi rivalstvo med fašističnimi vojaki in domobranci. Ko so aprila 1945 nacisti zapustili Gorico, piše Fabi, ni mesto doživelo osvoboditve zaradi notranjih nasprotij v odporiškem gibanju. Sledilo je štirideset dni jugoslovanske zasedbe, med katerimi so se še poglabili spori med voditelji OF in goriškega osvoboditeljskega odbora CLN. Jugoslovanske oblasti so v tistih dneh obračunale z sovražnikom, s kolaboracionisti in tudi s tistimi italijanskimi antifašisti, ki so postavili v dvom legitimnost vodstva in oblast OF. Pri obravnavi povojnega obračunavanja vključuje zgodovinar pojav nasilja in deportacij v širši politični in ideološki okvir, ki sta ga začrtala najprej fašizem in v času vojne ter po njej stalinizem. Povojno obračunavanje je vredno obsodbe, naglašja Fabi, kot vsako grozodelstvo in nasilje, ne glede na njegovo številčnost. Zgodovinarjeva naloga je, da osvetli ne le potek nasilnih dejanj, temveč tudi njih vzgib. Avtorjevo mnenje je, da ni bil še napisan objektivni in nečustven zgodovinski pregled povojnega dogajanja. Vse prepogosti so poenostavljeni pristopi, ki zanemarijajo kompleksnost ideoloških in čustvenih dejavnikov, ki označujejo nasilna dejanja povojnih dni.

Septembra 1947 je Gorica z novo državno mejo izgubila svoje zaledje in del svojega okoliša. Izguba teritorija je pomenila delno izgubo industrijskih obratov in zlasti porabnikov, a predvsem okrnitev njene urbane identitete. Tudi tokrat je krajevni politični razred iskal rešitev v pomoči od zunaj, v javni fašistični podpori in davčnih olajšavah. V zadnjih straneh svoje študije avtor predloči politične, gospodarske, družbene, demografske in kulturne značilnosti goriške stvarnosti v drugi polovici 20. stoletja.

Avtorjeva vodilna motivacija je pri preučitvi goriške preteklosti prikazati razplet zgodovinskega dogajanja, kompleksnost motivacij, ideologij, obnašanj in dejanj, ki so se udeležile v času in so izoblikovale sedanjo podobo mesta. Njegovo prepričanje je, da je naloga zgodovinopisja, da premesti in zavrne protislovna in izkrivljena tolmačenja preteklih in polpreteklih dogajanj, ki so bila izvor globokih delitev in razhajanj, ter največja ovira za narodnostno in kulturno sožitje vseh komponent goriškega prebivalstva.

Pri pisanju zgodovine Gorice Lucio Fabi kritično pretresa že objavljeno zgodovinsko literaturo, predloči nam nove arhivske vire in obsežno bibliografijo. V Fabijevi knjigi lahko pogrešamo podrobnejšo obravnavo slovenske prisotnosti v Gorici. Vendar pri tem moramo tudi upoštevati odslej opravljeno delo v vrstah slovenskega zgodovinopisja in tudi dejstva, da avtor obravnava goriške Slovence kot politični, družbeni in gospodarski subjekt, pomemben ne le v preteklosti Gorice, temveč kot komponento, ki bo odločala tudi o njeni prihodnosti.

MARTA VERGINELLA

## Koncert sodobne slovenske glasbe

Pihalni kvintet RTV Slovenije, ki je bil v ponedeljek gost mednarodnih srečanj s sodobno glasbo »Trieste prima« v evangeličansko luteranski cerkvi na Trgu Panfili, je povsem opravičil svoj sloves enega najboljših tovrstnih komornih ansamblov v Evropi. Žal dokaj skromnemu številu poslušalcev, zato pa toliko bolj zagretim, je predstavil dela izključno slovenskih avtorjev iz prve polovice tega stoletja do sodobnikov: Lucijana Marije Škerjanca in Slavka Osterca v prvem delu ter Uroša Kreka, Pavla Mihelčiča in Iva Petriča v drugem delu, torej nekakšen pregled najbolj reprezentativne slovenske kreativnosti na področju sodobne komorne glasbe. Pihalni kvintet v sestavi: Jože Pogačnik (flavta), Božo Rogelja (oboa), Alojz Zupan (klarinet), Jože Falout (rog) in Jože Banič (fagot), je s tem opravil pomembno kulturno poslanstvo v okviru zanimive glasbene ponudbe z udeležbo avstrijskih, hrvaških, slovenskih, italijanskih ter domačih tržaških italijanskih in slovenskih izvajalcev.

Pihalni kvintet RTV Slovenije je v prijaznem, četravno ne najbolj akustičnem gotskem okolju, uveljavil tako individualne kot ansambelske odlike komornega muziciranja, posebej pa še globok občutek za interpretiranje sodobne glasbe, ki zahteva ne le od izvajalca, marveč tudi od poslušalca, veliko zbratosti v dojemanju in tudi podoživljanju novih harmonij. Tako so v uvodnem Škerjančevem mladostnem štiristavčnem Quintettu prišle do lepega izraza vse prvinske značilnosti Škerjančevega skladateljskega

pristopa od romantike in impresionizma do sodobnega izpovedovanja, ki pa le ohranja lirčno spevnost in melanhonijo.

Iz obširnega opusa enega najplodovitejših in inovatorskih slovenskih skladateljev prve polovice tega stoletja - Slavka Osterca, je Pihalni kvintet RTV Slovenija predstavil Kvintet za pihala (1932), sestavljen iz petih kratkih stavkov Allegro, Lento, Vivace, Trnquillo in Presto. V izvedbi je prišla do izraza vrhunska interpretativna sposobnost posameznih instrumentalistov.

Episodi koncertanti Uroša Kreka so vrsta pihalnih stavkov velike formalne jasnosti in zvočne zgoščenosti, ki dajejo izvajalcem priložnost za intenzivno muziciranje, v katerem prihajajo do veljave vsi instrumenti, začeni pri uvodnem rogu, ki uvaja tematsko zasnovo celotne skladbe, preko flavte, klarineta in ostalih do skupnega živahno razgibanega allegra v finalu. Kljub navidezni raztrganosti in skorajda aleatoričnosti je v izvedbi Pihalnega kvinteta skladba lepo odražala skladateljevo izvirnost. Pri Mihelčičevi skladbi Team je bilo v mojstrski izvedbi zaznati skladateljev vsebinski koncept, ki se izhaja-joč iz kratkih solističnih tem vklaplja v tematsko poustvarjalno celoto. V tej skladbi je še zlasti prišla do veljave virtuoznost članov Kvinteta, ki je sklenil spored s Petričevim enostavnim a večplastnim Pihalnim kvintetom št.3, ki se po uvodnih ločenih vstopih pihal sprosti v orkanu in po umirjenju sklene v živahnem in močnem finalu. (jk)



Po sinočnji zmagi v italijanskem košarkarskem pokalu

# Stefanel že v četrtfinalu

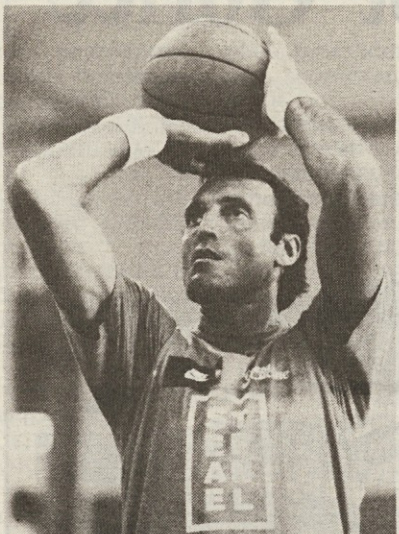
STEFANEL - LOTUS 84:59 (39:29)

STEFANEL: Middleton 10 (2:3, 4:8, 0:3), Pilutti 10 (-, 5:7, 0:1), Fuča 10 (-, 5:7, -), De Pol 6 (4:4, 1:3, 0:1), Bianchi 13 (2:3, 1:4, 3:6), Gray 8 (-, 4:7, -), Meneghin 8 (2:2, 3:7, -), Cantarello 8 (2:2, 3:7, -), Vettore 4 (-, 2:3, -), Sartori 7 (-, 2:5, 1:2).

LOTUS: Anchisi (-, 0:3, 0:1), Capone 12 (-, 3:6, 2:4), Zatti (-, 0:1, 0:1), Boni 12 (-, 3:10, 2:7), Rotelli, Johnson 8 (-, 4:8, -), Rossi (-, 0:1, 0:3), Palmieri 2 (-, 1:2, -), Amabili 6 (2:2, 2:4, -), McNealy 19 (3:6, 8:14, -).

SODNIKA: Baldi in Giordano iz Neaplja. PON: nihče.

Z lahko zmago v povratni tekmi proti Lotusu iz Montecatini se je Stefanel uvrstil v četrtfinale italijanskega pokala. Tržačani so zlahka obvladali veliko šibkejšega nasprotnika. V napadu so gostje le s težavo prišli do meta, na nasprotni polovici igrišča pa so Tanjevičevi varovanci zlahka prihajali do koša. Tako si je Tanjevič lahko celo privoščil, da je pustil za celih 16 minut na klopi oba Američana, ne da bi ekipa pri tem utrpela veliko škode. Ko sta Gray in Middleton v 14. min. zapustila igrišče, je bil izid 28:16, ko sta v 30. min. ponovno vstopila pa 59:44. Stefanlova druga peterka je bila torej boljše od nasprotnika za 3 točke! Na svoj račun je tako prišlo vseh



Dino Meneghin

10 igralcev, ki so se vsi vpisali med strelce.

Na nasprotni strani je velik del bremena nosil McNealy, ki je tržaški publiki dobro znan, saj je v prvenstvu 1982/83 igral za D'Amicov Bic. Razočarali pa so stari center Clemon Johnson in Capone ter Boni.

Čeprav ni bil nasprotnik na višini, so Tržačani le dokazali, da so v dobri formi pred težkima prvenstvenima gostovanjema v Rimu in Caserti.

(Marko Oblak)

SINOČNJI IZIDI

Fernetbranca Pavia - Scaini Benetke 93:84 (46:46), 1. tekma 97:93, kval.: Fernetbranca; Stefanel Trst - Lotus Montecatini 84:59 (39:29), 1. tekma 80:78, kval.: Stefanel; Benetton Treviso - Kleenex Pistoia 87:87 (38:51), 1. tekma 92:88, kval.: Benetton; Knorr Bologna - Trapani 95:92 (51:40), 1. tekma 90:70, kval.: Knorr; Clear Cantù - Glaxo Verona 85:79 (42:40), 1. tekma 80:96, kval.: Glaxo; Philips Milan - Sidis Reggio Emilia 112:85 (54:46), 1. tekma 104:84, kval.: Philips; Scavolini - Robedikappa bo 1. oktobra.

ČETRTFINALNI PARI (22.10 in 21.11.): Fernetbranca - Stefanel; Benetton - Messaggero; Knorr - Glaxo; Philips - zmagovalec dvojboja Scavolini - Robedikappa.

Keys zamenjal Kukoča

BENETKE — Poškodovanega Tonija Kukoča bo v košarkarskem moštvu Benetton začasno zamenjal 25-letni ameriški dvometraš Randolph Keys, ki igra na položaju krila. Keys naj bi zaigral že v nedeljo. Društveni zdravnik Benettona dr. Motta je medtem izjavil, da je operacija pokazala, da je bil kirurški poseg nujen, naglost, s katero so Kukoča spravili na operacijsko mizo pa naj bi skrajšala tudi obdobje okrevanja, ki bo vsekakor trajalo petdeset dni.

Teniški turnir v Palermu

## Nargiso in Cierro že v četrtfinalu

PALERMO — V četrtno finala teniškega turnirja v Palermu z nagradnim skladom 300 tisoč dolarjev sta se uvrstila dva Italijana. Poleg Nargisa, ki je s 6:4, 4:6, 6:1 premagal Francoza Gilberta, je to še Massimo Cierro. Njegov nasprotnik Španec Lopez je odstopil v drugem nizu, ko je zgubljal s 4:2. Prvi niz je Cierro osvojil s 6:2. Furlan je s 6:2, 6:3 izgubil proti Francozu Fontangu, Pistolesija pa je s 7:6, 6:3 ugnal Noah.

Nosilec 1. skupine Emilio Sanchez je Argentince Jaiteja z 2:6, 7:6, 6:4 premagal po treh urah igre. Četrtfinalni pari: E. Sanchez - Muster, Nargiso - Vajda, Cierro - Fontang, Arrese - Noah.

Brazilijski bo vodil Carlos Alberto Parreira

RIO DE JANEIRO — Vest sicer še ni uradno potrjena, vendar pravijo, da vanjo ne gre dvomiti. Novi trener brazilske nogometne reprezentance naj bi po neuspehi izkušnji s Paulom Robertom Falcaom postal Carlos Alberto Parreira, kateremu bo kot tehnični direktor pomagal Mario Zagalo, ki je z Brazilijsko osvojil svetovni naslov leta 1970.

Boks: azzurri presenetili ZDA

NAPOLI — V prijateljskem srečanju sta amaterski boksarski reprezentanci Italije in ZDA izenačili 10:10. Proti močnim Američanom so Italijani dosegli pet zmag, kar jih pred olimpijskimi igrami v Barceloni še kako opogumlja.

Simeonijeva zavrača očitke

RIM — Bivša italijanska atletinja sara Simeoni je te dni v vrtincu polemik zaradi izjave, da bi bilo treba ukiniti protidoping kontrole. Simeonijeva je včeraj zanikala bistvo te trditve. Hotela je le izraziti dvome glede popolne učinkovitosti teh pobud.

Pellegrini zaupa Orricu

APPIANO GENTILE (Como) — Predsednik Interja Ernesto Pellegrini je izrekel polno podporo trenerju Orricu in potrdil, da bo Klinsmann še dve leti igral za njegovo ekipo.

Mansell najhitrejši

BARCELONA — Na včerajšnjih prostih poskusnih voznjah v Barceloni, kjer bo v nedeljo dirka v formuli ena za VN Španije, je najboljši čas dosegel Mansell (Williams Renault v 1'22"239. Drugi je bil Senna (McLaren Honda) v 1'22"810, 3. Schumacher (Benetton Ford) v 1'22"828, 6. Patrese (Williams Renault) v 1'24"382, 7. Alesi (Ferrari) v 1'24"464, 10. Prost (Ferrari) 1'25"086.

Skušal bo doseči normo za nastop na OI v Barceloni

## Edwin Moses se vrača

BERGEN (Norveška) - »Živa legenda« Edwin Moses, rekorder na 400 m z ovirami, dvakratni svetovni prvak in olimpijski zmagovalec, se vrača na atletske steze. Kot je sam dejal, že trenira. Skušal bo doseči normo za nastop na OI v Barceloni. Moses je prehenal z dejavnostjo po igrah v Seulu, kjer sta ga v finalu nepričakovano premagala rojak Phillips in Senegalec Dia Ba.

Davisov pokal: finale v Lyonu

PARIZ — Finalni dvoboj za teniški Davisov pokal med reprezentancama Francije in ZDA bo od 29. novembra do 1. decembra v Lyonu, kjer premorejo športno palačo z 9.000 sedeži. Francoska teniška zveza mora do ponedeljka sporočiti, kakšno bo igrišče, skoraj gotovo pa je, da se bodo opredelili za srednje hitro sintetično podlago. Za gositelja finala so se potegovali še Pariz, Marseille, Nimes, Bordeaux in Grenoble, kjer je leta 1982 Francija v finalu že igrala.

Sisley tvegal

BOLOGNA — Sinočnji izidi osmine finala italijanskega odbojarskega pokala: Jockey Schio - Sisley TV 2:3 (15:17, 14:16, 15:7, 15:8, 9:15); Ingram Città di Castello - Mediolanum Milan 0:3 (11:15, 11:15, 13:15); Moka Forlì - Maxico Parma 0:3 (3:15, 11:15, 2:15); Gabeca Montichiari - Carimonte Mantova 3:2 (15:10, 15:8, 10:15, 14:16, 17:16); Fochi Bologna - Sidis Falconara 3:1 (17:16, 15:8, 7:15, 15:6); Banca Popolare Sassari - Gividi Milan 3:1 (16:14, 11:15, 15:12, 15:4); Catania - Charro PD 1:3 (8:15, 15:9, 4:15, 12:15). Zmagovalci so se neposredno uvrstili v četrtino finala.

Pomoč hipnoze

RIM - Znani televizijski časnikar Mino Damato trdi, da se svetovna prvakinja v tekni na 100 in 200 Nemka Krabbejeva poslužuje hipnoze, da bi povečala učinek svojih nastopov. To naj bi pokazala analiza posnetkov s tekmovalca za SP v Tokiu. Posnetke bodo predvajali med jutrišnjo oddajo "I.T.". Damato je poudaril, da hipnoza nima nič skupnega z dopinгом.

Po katastrofalnem nastopu v Sofiji proti Bolgariji kritike Vicinija in Matarreseja

## Azzurri obljublajo, da bo v Moskvi drugače



Viallija so bolgarski branilci stalno obkoljevali... (AP)

MILAN — Ni težko ugotavljati, da si bo Italija kaj prida malo pomagala s spodrslijem Sovjetov v kvalifikacijski tekmi z Madžari (2:2), če bo 12. oktobra v Moskvi igrala tako slabo kot v sredo proti Bolgariji. Res je, da prijateljska tekma v Sofiji niti približno ne more odtehtati odločilne tekme za nastop v sklepni fazi EP, še zlasti, ker je vsem, ki količkaj sledijo azzurrom, znano, da ti zelo neradi igrajo na tujem ob sredah, ko so še pod vtisom dogodkov z nedeljskih prvenstvenih tekem, hkrati pa že razmišljajo o prihodnjem kolu v domači ligi.

Kakorkoli že, se je vojna živcev med SZ in Italijo že začela. Razvnel jo je trener Sovjetov Bišovets, ki je obtožil Italijo, da je podkupila Madžare, da bi se ti v Moskvi nekoliko bolj... potrudili, italijanska nogometna zveza FIGC pa je od UEFA že zahtevala odprtje preiskave, da bi dokazala svojo popolno nedolžnost. Užaljeni so tudi azzurri, ki jim podtikanja le še povečujejo bojno razpoloženje, vendar pa ima Vicini na voljo dokaj neurejeno armado, v kateri se vsak bojuje po svoje. Poznavalci trdijo, da potrebuje Italija novo strategijo igre, ker so se tehnične kvalitete posameznih igralcev spremenile. Libero Baresi ni več nezmotljiv,

Maldini vse manj sodeluje v akcijah, igra reprezentance pa ni po meri Viallija in zlasti Mancinija, ki sta le blede senca svoje prvenstvene inace v dresu Sampdorie. Pred tekmo v Moskvi se torej spet dvigujejo kotacije tandema Schillaci-Baggio, čeprav ta pri Juventusu vse prej kot blesti. Sicer pa so to le ugibanja. Kolikor toliko zanesljivo je moč trditi le to, da bo Donadoni-ja dokončno nadomestil Lentini, če bo seveda okrevalec.

Na tiskovni konferenci v Milanu ob povratku iz Sofije je Vicini priznal, da je bil to najslabši nastop azzurrov, odkar jih trenira, a jim svojega zaupanja ne odreka. Vicini je prepričan, da ga "njegovi fantje" niso izdali, da mu še verjamejo, čeprav ga je predsednik zveze Matarrese že odpisal in mu za naslednika že predčasno določil Sacchija. Prepričan je tudi, da bo v Moskvi drugače, z njim pa soglašajo tudi igralci, ki trdijo, da niso vrgli puške v koruzo. Vicini je vsekakor ošvrknil tiste, ki so se v Sofiji vedli nekorektno: »Živčnost in provokacije ne opravičujejo reakcij«. Matarrese pa je opozoril nogometaše, da ne smejo sami dolovčevati, kdaj je tekma važna, kdaj pa ne.

škega kluba in je bila prej članica Alma Ate. Vključili smo tudi tri mlade visoke igralke, ki so v Bernu osvojile svetovni naslov brez izgubljenega niza.« Za konec še dodajmo, da bo v Ravenni igrala ekipa, ki nima enakovrednega nasprotnika ne samo v Evropi, ampak tudi na svetu in ki je sad dela tega izjemno uspešnega trenerja.

V Ravenni bo igrala tudi Italija in domači strokovni tabor je bil izredno zadovoljen, da so v skupini s SZ, ker se ji tako izognejo v polfinalu in lahko računajo, da jo bodo spet srečali v finalu. Če so Sovjetinje praktično nepremagljive, zna biti sila nevarna Bolgarija. Ostale tri reprezentance (Grčija, Francija in novinec dosedanjih EP Albanija) pa ne bi smele mešati štrn domačinkam. Trener Sergio Guerra je izbral naslednje igralke: Sabrino Bertini, Manuella Benelli, Alessandro Zambelli, Helgo Chiostrini, Sabino Turrini in Daniela Saporitti (vse članice Teodore iz Ravenne), Consuelo Mangifesta (Pescopagano Matera), Claudio Gatti (Orion Sesto S. Giovanni), Mirno Marabissi, Barbaro Fontanesi, Anno Marasi (Occhi verdi Modena) ter Cinzio Flamigni (Asso vini Bari). Reprezentanca je bila dolgo časa skupaj in je odigrala številne tekme. Po pripravi v Bormiu se je preselila v Ravenna, da bi na prizorišču prvenstva dokončno izpilila formo.

Italijanski trener Guerra pravi tako: »Upam, da so bile priprave uspešne in da nismo nič zgrešili pri načrtovanju. Glede SZ res ne gre izgubljati besed. Srečali smo jo na turnirju »Umbria verde« in seveda tudi izgubili. S tem nasprotniko se ne moramo kosati. Za nas so nevarne Nemčija, Nizozemska, Bolgarija in Romunija. Slednje smo premagali v tork s 3:1, toda v prvem delu igra v drugi skupini. Odločilna tekma za osvojitve drugega mesta v skupini bo bržkone spopad z Bolgarijo, s katero se v letošnji sezoni nismo pomerili. Vsekakor pa imam filmski posnetek, katerega si moram pazljivo ogledati in ga preučiti. Z Nizozemsko smo na zgoraj omenjenem turnirju izgubili s 3:0, Nemčijo pa smo premagali s 3:2. Bržkone pa prijateljske tekme niso realno merilo glede moči nasprotnikov, ker vsak trener taktizira in noče odkriti vseh kart. Trenutno je najbolj važna, da ni nebena igralka poškodovana in so dobro pripravljene za to veliko in za nas še posebej važno tekmovalce.«

Glede na trenutne razmere v Jugoslaviji je prišlo pri sestavi reprezentance do hudih zapletov. Najprej je odstopil trener Vinko Dobrić, nakar so odšle še vse igralke Mladosti Monterja iz Zagreba (sestre Danjela in Tanja Bilbija, Lorber in Kuzmanić) ter Rečanki Redjevičeva (ki je dve leti igrala v Italiji) in Kuglerjeva. Pod silo razmer je trenersko mesto prevzel Branislav Moro iz Beograda, ki je tudi trener Crvene zvezde. Reprezentanco bodo sestavljale igralke Crvene zvezde ter Radničkega, prav tako iz Beograda. Menimo, da se bo Jugoslavija poslovila od EP že v Bariju, ker bo s tako zasedbo in kratkotrajnimi pripravami težko premagati Poljsko, ČSFR, Romunijo, Nemčijo in Nizozemsko.

SPORED JUTRIŠNJIH TEKEM:

Ravenna: 15.30: Grčija - Francija, 18.00: SZ - Bolgarija, 20.30: Albanija - Italija,

Bari: 15.30: Jugoslavija - Poljska, 18.00: Nizozemska - ČSFR, 20.30: Romunija - Nemčija.

(G. Furlanič)



## 2. novembra začetek odbojcarskih lig z našimi društvi

# Deset slovenskih šesterk

V soboto, 2. novembra, se bodo začela tudi odbojcarska prvenstva v nižjih državnih in deželnih odbojcarskih ligah, v katerih nastopa tudi večina slovenskih društev s svojimi članskimi ekipami. Kljub temu, da je ženska postava Kontovela žal po končani minuli sezoni izpadla v pokrajinsko 1. divizijo, se je število naših ekip v teh ligah povečalo za eno enoto, kajti iz pokrajinskih lig sta v D ligo napredovali po ena Borova in ena Slogina ekipa. Slovenskih ekip, ki nas bodo zastopale na najvišjih državnih in deželnih ligah, bo torej letos kar deset v potrditev velike popularnosti in kakovosti te športne panoge pri nas. Društva so: Bor v ženski B-2, moški C-1 in ženski D ligi; Sloga v ženski C-1 in moški D ligi; Olympia in Valprapor v moški C-2 ligi; Sokol in Agorest v ženski C-2 ligi; Soča v moški D ligi.

Znani so tudi že sestave skupin in koledar tekem, za vsa omenjena prvenstva pa velja, da so skupine sestavljene iz 14 ekip, igrali pa bodo vse do 16. maja.

### Ženska B-2 liga

Po štirih letih imamo v zamejstvu spet drugoligaša, to je ženska postava Bora, ki bo nastopala v B skupini B-2 lige. Čaka jo naporna sezona, v kateri se bo pomerila tudi z ekipami iz Emilije, Lombardije, Veneta in Trentina. Ekipa so sledeče:

BOR TS  
LATISANA UD  
SOMMACAMPAGNA VR  
FERRARA FE  
CMC VE  
SAN GIORGIO MN  
PAV UDINE UD  
CUS PADOVA PD  
ROVERETO TN  
SAV BERGAMO BG  
CREMA VOLLEY CR  
SGT TS  
FELTRE BL  
PORDENONE PN

### Moška C-1 liga

Tudi v moški konkurenci nas bo na najvišji ravni zastopal novinec

Bor s sponzorjem Agrimpex. Ostali tekmecki skupine C so iz Triveneta:

VIVIL UD  
ARCO TN  
NOVENTA PD  
MONTECCHIO VI  
POVO DI TN  
BOR TS  
MUSSOLENTE VI  
SAN GIORGIO VE  
S. GIUSTINA BL  
VOLLEY SEDICO BL  
MANIAGO PN  
ASFJR CEDAD UD  
VOLLEY BASSANO VI  
LASEDIA UD

### Ženska C-1 liga

Sloga, ki jo sponzorizira podjetje Koimpex, po katerem se bo ekipa tudi poimenovala, bo v C-1 ligi igrala drugo leto zapored. Lani je bila na končni lestvici osma. C skupina C-1 lige je takole sestavljena:

MARTIGNACCO UD  
FONTANE TV  
VOLLEY ARIANO RO  
FINCANTIERI GO  
VOLLEY CHIOGGIA VE  
VIVIL UD  
SLOGA TS  
S. MARIA MADDALENA RO  
KENNEDY UD  
CUS UDINE UD  
MIRA VE  
SARMEOLA PD  
GHEMAR PIOVE PD  
VOLLEY DOLO VE

### Moška C-2 liga

V tej ligi bosta tudi letos igrala Olympia Cassa di Risparmio (lani 7.) in Valprapor Imsa (lani 8.). V enotni deželni skupini so še:

PAV NATISONIA Muša (iz C-1 lige), SAN LUIGI Gorica, PREVENIRE Trst (iz D lige), FINCANTIERI Tržič, VOLLEY PORDENONE, BUIA (iz D lige), VALPRAPOR Gorica, TOLMEZZO Tolmeč (iz D lige), ROZZOL Trst, SACILE (iz C-1 lige), FRIULI Povoletto, PAV REMANZACCO, OLYMPIA Gorica, PRATA Pordenone.

### Ženska C-2 liga

V tej ligi bosta, tako kot že lani, nastopali nabrežinski Sokol (sponzor Indules) in goriška združena ekipa Agorest (sponzor Posojilnica Sovodnje). Sokolovke so bile na lanski končni lestvici četrte, Goričanke pa šeste.

POLISPORTIVA RIVIGNANO Rivignano, ASFJR PALLAVOLO Cedad, CORDENONS Cordenons, AUSA PAV LIBERTAS CERVIGNANO Červinjan (iz C-1 lige), JUNIORS Casarsa, TARCENTO Centa, LIBERTAS BO FROST Fiume Veneto (iz D lige), PALLAVOLO PORDENONE Pordenon, AGOREST Sovodnje, VOLLEY CLUB Tržič, US PAV Martignacco (iz D lige), SOKOL Nabrežina, AP TORRIANA Gradišče (iz D lige), PALLAVOLO ALTURA Trst.

### Moška D liga

Ob Soči (s sponzorjem Sobema), ki je bila lani sedma, bo letos nastopil tudi novinec Sloga. Skupina:

CUS TRIESTE Trst, LIBERTAS TURRIACO Turjak (iz C-2 lige), TORRIANA Gradišče (iz C-2 lige), VOLLEY CORNO Rodeano Basso (iz 1. div.), SAN GIORGIO Porcia, VOLLEY CLUB Trst, SOČA Gorica, LIBERTAS FAEDIS Fojda (iz C-2 lige), FIUME VENETO, SLOGA Trst (iz 1. div.), TRAVESIO Travasio (iz 1. div.), FAVRIA San Vito al Tagliamento, ACLI RONCHI Ronki (iz 1. div.), VOLLEY BALL Udine (iz C-2 lige)

### Ženska D liga

Mesto Kontovelk je prevzela druga Borova postava mladink (sponzor Friulexport), ki je lani zmagala v 1. diviziji. Sestava skupin:

BOR Trst (iz 1. div.), PALLAVOLO SAN VITO, SAN LEONARDO (iz 1. div.), FINCANTIERI Tržič (iz 1. div.), SAN GIORGIO Porcia, SANGIORGINA San Giorgio di Nogaro, Celinia Maniago, VOLLEY BALL GEMONA Humin, PAV NATISONIA San Giovanni al Natissone, VIRTUS Trst, PALLAVOLO MOSSA Muša, LUCINICO Ločnik, DOPOLAVORO FERROVIARIO Videm (iz 1. div.), PALLAVOLO FONTANAFREDDA (iz C-2 lige).

## Na državnem atlestickem ekipnem finalu Coslovicheva presenetila



Na državnem finalu najboljših atletskih ekip v San Donatu je bivša Borova atletinja Claudia Coslovicheva dosegla v metu kopja odlično znamko 51,20 m. Coslovicheva, ki od letos nastopa za ekipo Sisport Fiat iz Turina, je na tekmovanju zasedla drugo mesto in istočasno premagala najboljšo metalcko iz F-JK, Marinello Ambrosio, ki je orodje zagnala nekaj nad 49 metrov.

Rezultat slovenske atletinje je vsekakor presenetljiv, ker je med letošnjo sezono metala običajno precej manj in tudi ni zabeležila vidnih uvrstitev na važnejših tekmovanjih.

Do nastopa v San Donatu je bil najboljši rezultat atletinje pri znamki 49,62 m, katero je Coslovicheva dosegla ob koncu sezone 1989 in ki predstavlja tudi deželni mladinski rekord.

Med obema dosežkoma je skupni imenovalec obdobje, v katerem sta bila dosežena: konec sezone.

Met kopja je v domači atletiki od vedno zelo kakovostna panoga. Pri Boru so imeli stalno na »zalogi« odlične metalce, ki so posegali po visokih mestih v deželi. Najprej je v tako kategorijo sodil Stojan Udovič, ki je presegel 63 metrov, v zadnjih letih pa se je močno uveljavil Gabrijel Sedmak, ki je z novim orodjem dosegel 62,14 m.

Trenutno je pri moških od slovenskih atletov najboljši Igor Stopar, ki je pred kratkim dosegel 49,08 m. Atlet, ki je še mladinec, nastopa za tržaški klub CUS.

Vsekakor gre pripomniti, da ni na vidiku novih navdušencev za to panogo in blesteča tradicija je brez dvoma v veliki nevarnosti, da se prekine. (k.b.)

## Množični pohod na Slavnik

Obalno planinsko društvo Koper tudi letos prireja že tradicionalni množični pohod na Slavnik, in sicer v nedeljo, 6. oktobra. Letošnji pohod bo potekal v znamenju mladih planincev, saj bo zanje pripravljen zabavni program s tekmovanji in nagradami. Vzpon bo v treh smereh, iz Podgorja, Prešnice in Skadanščine. Kdor se pohoda udeleži prvič, prejme posebno izkaznico za vpisovanje nadaljnjih pohodov, udeleženci 3 pohodov prejmejo bronasto značko, šestih srebrno, devetih zlato, ob 10. pohodu pa društvo podeli posebno priznanje.

## obvestila

**KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠZ DOM**  
iz Gorice sporoča, da se je pričela vadba minibasketa za letnike 1980-85. Treninki so ob torkih (15.30-17.00) in ob petkih (14.45-16.00) v telovadnici Kulturnega doma.

**SHINKAI KARATE CLUB**  
obvešča člane in zainteresirane, da so se pričeli treninki v telovadnici občinskega vrtca na Proseku, Ul. S. Nazario. Za podrobnejše informacije telefonirajte na št. 327342 v popoldanskih ali večernih urah.

**SK BRDINA**  
obvešča, da se nadaljuje suhi treninki ob torkih in četrkih ob 17. uri. Zbirališče na Brdini.

**ŠZ GAJA - TENIŠKA SEKCIJA**  
obvešča, da se 14. oktobra pričenjajo ZAČETNIŠKI TENIŠKI TEČAJI, namenjeni predvsem otrokom izpod 12. leta in pa izpopolnjevalni tečaj za lanske tečajnike. Tečaji bodo potekali dvakrat tedensko do konca maja. Vpisovanje na sedežu kluba (tel. 226115) vsak dan, razen ob torkih, do vključno 5. oktobra do 16. do 19. ure.

**ŠD MLADINA RESCO BALETNI ODSEK**  
obvešča, da se začnejo redni treninki v četrtek, 3. oktobra za prvo skupino ob 16. uri, za drugo ob 17. uri, za tretjo ob 18. uri v prostorih osnovne šole A. Sirk v Križu. Vpisovanje novih gojencev bo na licu mesta.

**ŠD POLET**  
**KOŠARKARSKA SEKCIJA**  
obvešča, da bo vadba minibasketa, pod vodstvom trenerja Andreja Vremca, v telovadnici Pristinskih delavcev v Bliških po naslednjem sporedu: ob torkih in četrkih od 14.30 do 15.30 za letnike 1983/84/85; ob torkih in četrkih od 15.30 do 16.30 za letnike 1982/81/80.

**PLAVALNI KLUB BOR**  
organizira tudi letos v bazenu pri Alturi plavalne tečaje za neplavalce, tehnične plavanja za plavalce in vadbo rekreativcev. Vpisovanje še danes do 27. t.m. od 18. do 20. ure po telefonu št. 51377.

**KK BOR**  
**SEKCIJA MINIBASKET**  
obvešča, da so treninki v minibasketu na stadionu Prvi maj, kot sledi: ob torkih in petkih ob 16.00 za letnike 1982-85; za letnike 1980 in 1981 ob ponedeljkih in torkih ob 16.30 v telovadnici osnovne šole pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio in ob petkih ob 15.30 na stadionu Prvi maj.

## Tudi tokrat žal ni šlo brez disciplinskih ukrepov



Med ekipami, proti katerim tokrat niso podvzeli disciplinskih ukrepov, je bil tudi trebenski Primorec (na sliki desno med tekmo z Isonzom), medtem ko kriška Vesna (na sliki levo med domačim srečanjem s Cividalesejem) pa eno kolo ne more računati na diskvalificiranega Malusaja (Foto Mario Magajna)



V zadnjem uradnem sporočilu deželnega odbora vsedrjavne nogometne zveze amaterjev so objavili tudi nekaj disciplinskih ukrepov, ki se nanašajo na naša društva. Tako so štandreški Juventini (promocijska liga) naložili 100.000 lir kazni zaradi nekorektnega vedenja njenih navijačev, diskvalificirali so dva njena igralca (Marca Černigoja za eno kolo, Paola Chizzolinija za dve koli), na igrišče pa ne bo do 8. oktobra mogel član vodstva Luciano Mauri (zaradi nekorektnega obnašanja do sodnika).

V 1. amaterski ligi sta bila za eno kolo diskvalificirani Ivo Grgič (Zarja), in Sandro Malusa (Vesna), a v 2. amaterski ligi ne bo mogel dveh tekem odigrati Giuseppe Padoan (Kras).

## danes igra za vas - danes igra za vas

### Aleksandra Ažman



Odbojkarica Aleksandra Ažman (letnik 1976), ki se je v začetku svoje uspešne športne kariere ukvarjala tudi z atletiko (ponaša se s pokrajinskim naslovom in rekordom v metu kroglice), je s soigralkami Bora Friulexport osvojila celo paleto mladinskih državnih, deželnih in pokrajinskih naslovov, letos pa je bila promovirana v člansko ekipo B-2 lige. Je tudi članica mladinske reprezentance FJK, s katero se je poleti udeležila Trofeje dežel v Bariju. Prejšnji teden je Andrej Vremec zadel 9 rezultatov.

### totocalcio

|                      |       |
|----------------------|-------|
| Cagliari - Torino    | X 2   |
| Cremonese - Atalanta | X     |
| Fiorentina - Roma    | X 2   |
| Foggia - Parma       | 1 X 2 |
| Juventus - Bari      | 1     |
| Lazio - Inter        | X 2   |
| Milan - Genoa        | 1     |
| Napoli - Verona      | 1 X 2 |
| Sampdoria - Ascoli   | 1     |
| Bologna - Lucchese   | X 2   |
| Piacenza - Palermo   | X     |
| Como - Siena         | 1     |
| Barletta - Casarano  | 1     |

## konjske dirke - konjske dirke

Glavni favorit v Meranu je nedvomo Dancer Violet (sk. X), vendar ne gre prezreti Miocamena (sk. 2), ki je v izvrstni formi. Omembo bi zaslužili še regularni Bal Star (sk. 1).

Težavna je napoved za dirko v Rimu, saj je več kandidatov za zmago. Vsekakor bi se najbolj zanesli na Marisa della Valle (sk. 2), ki je nedavno zmagal v podobni shemi. Za prvo mesto bi se moral odločno potegovati tudi Dolcissima (sk. X), presenečenje pa lahko pripravi Little Lotta (sk. 1).

V Montecatiniju je glavni favorit kvalitetni Indio d'Assia (sk. X). Na sprintu hitri Ghento Pl (sk. 1), ki je poleg tega še v dobri formi, bo njegov najresnejši tekmeč. Pozabiti ne gre še na regularnega Geroma Om (sk. 2).

V Tarantu bi se moral uveljaviti Eroz (sk. 2). Po nedeljski prepričljivi zmagi lahko pričakujemo ponoven uspešen nastop Flaga (sk. X), a iz druge vrste bi se znal prebiti Dervis Ve (sk. 1).

V Padovi naj bi Ignazio Cam (sk. 2) izkoristil ugodno startno pozicijo, paziti pa se bo moral pred Espalioom (sk. X), ki je na zadnjih nastopih pokazal napredek. V sk. 1 gre slediti regularnemu Fadalbu Mo.

Zadnja dirka bo v Trstu, kejr bo nastopil Frisbi Jet (sk. 2), ki je na svoji zadnji preizkušnji sicer imel smolo, a bi se tokrat znal za to oddolžiti. Nekako iste možnosti za zmago bi pripisali Gashaku (sk. X), soliden pa je še La Mecca Park iz sk. 1.

### DIRKA TRIS

Naši favoriti za dirko tris: 7 Sovereign Fleet, 17 Caro Bold, 9 Tommx Sky. Za sistemiste: 16 Meltdown Monday, 18 Sloane Ranger, 8 Palmezzano.

### totip

|           |     |
|-----------|-----|
| 1. — prvi | 2 1 |
| drugi     | X   |
| 2. — prvi | 2   |
| drugi     | X 1 |
| 3. — prvi | X   |
| drugi     | 1 2 |
| 4. — prvi | 2   |
| drugi     | 1 X |
| 5. — prvi | 2   |
| drugi     | X 1 |
| 6. — prvi | 2 X |
| drugi     | 2   |



Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%, IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

Mali oglaš: 950 lir beseda: osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

# primorski dnevnik

petek, 27. septembra 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

CEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT

Tiska EDIGRAF



Član italijanske  
zveze časopisnih  
založnikov FIEG

*Slepo nasilje nekdanje delavske avantgarde zahtevalo štiri življenja in sto ranjenih*

## Rudarji v Bukarešti zrušili vlado Petra Romana ki so jo lani rešili pred študenti in opozicijo



BUKAREŠTA — Bukarešta doživlja ponovno tragične trenutke, ki so do sedaj terjali štiri mrtve in več kot sto ranjenih, pod pritiskom razjarjenih rudarjev pa je moral premier Petre Roman odstopiti.

Vse se je začelo pred dvema dnevyoma v južnokarpatskem premogovnem revirju, ko so rudarji začeli protest zaradi mezdnih zahtev. Rudarji se čutijo opeharjenje, ker so junija lani priskočili na pomoč sedanjemu režimu in v Bukarešti ob podpori policije izvedli pravi pogrom proti študentom in opoziciji, sedaj pa naj bi jim vlada vrnila uslugo. Resnici na ljubo so po »obrambi« romunske »demokracije« rudarjem res zvišali mezde, tako da so bili najboljše plačani delavci v Romuniji. Inflacija in gospodarska kriza pa jim je že požrla mezdni privilegij, tako da skušajo sedaj z nasiljem uveljaviti svoje pravice.

Najprej so pred dvema dnevyoma izvedli pravi napad na Craiovo, se prepustili nasilju in plenjenju. Z lahkoto so opravili s krajevno policijo, pretepli celo poveljnika krajeve garnizije in se polastili vlakov za pravi pohod na Bukarešto. S tem so presenetili oblasti, ki so jim lani dale na razpolago to-

vornjake in so bile sedaj prepričane, da na lastno pest ne bodo prodrli do Bukarešte.

V glavnem mestu so rudarji naleteli na prvi odpor šele pred vladno palačo. Padle so prve žrtve, v glavnem med nemočnimi varnostniki, ki se niso znašli pred maso s krampi in železnimi palicami oboroženih rudarjev. Položaj se je iz ure v uro dramatično stopnjeval. Predsednik Ion Iliescu je zato poklical na pomoč vojsko, ki je z oklopnimi transporterji obkrožila vladno palačo (zgornja slika AP) in začela uspešne obračunavati z rudarji (spodnja slika AP). Včeraj pa je v Bukarešto prispel nov vlak z rudarji. S svežimi okrepitevami jim je uspelo prebiti celo vojaški kordon in vdreti v poslopje. Tedaj je premier Roman sprejel odločitev o svojem odstopu. Sklep je pojasnil z namero, da bi ustanovili novo vlado narodne enotnosti.

Ob tem razpletu in potem ko je bilo jasno, da bo predsednik Iliescu ukazal vojski, naj nasilno razžene rudarje, je njihov vodja Miron Cosma s balkona vladne palače pozval rudarje, naj se vrnejo domov, ker so »vse dosegli«. V Bukarešti pa je še vedno skrajno napeto, vladne sile, ki so z istimi rudarji lani obdržale oblast sedaj trdijo, da se pripravlja »neoboljševiški puč«.

### Moldovski specialci pripravljeni na poseg proti ruskim aktivistom

MOSKVA — V sredo zvečer so prispeli v Dubossary, drugo največje moldovsko mesto, specialci republiškega notranjega ministrstva, da bi preprečili morebitne akcije ruskih in ukrajinskih aktivistov. Kot znano so Rusi, ki živijo v Moldovi (in ki jih je približno 700 tisoč), ko je ta proglasila svojo neodvisnost, proglasili neodvisno Pridnjestrsko republiko. Moldovske oblasti nove ruske republike niso priznale, kar je vir stalne napetosti med romunsko večino, ki živi v Moldovi in rusko manjšino.



Ruski aktivisti na protestnem shodu v Dubossaryju

## V Kinšasi novi spopadi povečali reko beguncev

KINŠASA — V zairski prestolnici so včeraj ponovno izbruhnili spopadi, ko so sile javnega reda začele streljati na manifestante, ki so zahtevali odstop predsednika Mobutuja. Za zdaj ni vesti, če so bili v spopadih tudi mrtvi, zato pa je humanitarna organizacija »Medecins sans frontieres« v Bruslju poročala, naj bi od ponedeljka v spopadih v Zairu umrlo več kot 100 ljudi, nad 1.500 pa naj bi jih bilo ranjenih. V nasprotju s temi podatki uradna zairska tiskovna agencija govori o 18 mrtvih, nekateri viri pa trdijo, da naj bi bilo žrtev približno trideset.

Medtem pa še naprej na tisoče beguncev - v glavnem tujcev, med katerimi so tudi Italijani - na splavih in pod zaščito belgijskih in francoskih enot beži na drugi breg reke Kongo v Brazzaville. V

sredo naj bi preko 3,5 km širokega Konga zbežalo več kot tri tisoč ljudi. Ljudje pa bežijo tudi iz drugih zairskih področij in ponoči sta v Johannesburgu pristali dve letali s po 200 begunci z zairskega rudarskega področja Saba.

Včeraj pozno zvečer je na Fiumicinu pristalo letalo s približno 150 italijanskimi državljani. Danes bodo v Zairu začeli tudi z evakuacijo približno 3.500 Američanov, že včeraj pa so s pomočjo francoskih in belgijskih padalcev iz Kinšase v Brazzaville spravili 70 Švicarjev, 20 Avstrijcev in 20 Skandinavcev, ki bodo danes z letalom Swissair odleteli proti Zürichu. V Kinšasi naj bi bilo zdaj po podatkih švicarskega zunanjega ministrstva še približno 250 Švicarjev, ki jih bodo še evakuirali.



Vojska je aretirala mladeniča, ki je spopade izkoristil za kraje

(AP)

# BTP

## BUONI DEL TESORO POLIENNALI

- BTP so 5-letne obveznice s koriščenjem 1. septembra 1991 in zapadlostjo 1. septembra 1996.
- Obveznice dajejo letno 12% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.
- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 30. septembra.
- Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.
- Izklicna cena znaša 95,95% nominalne vrednosti.
- Glede na ceno, s katero bodo obveznice prodane, se resnična donosnost spreminja: glede na minimalno vrednost (96,00%), je maksimalna letna donosnost 13,55% bruto in 11,83% neto.
- Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.
- Obveznice BTP se koristijo s 1. septembrom: ob vplačilu (3. oktobra) bo treba doplačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo privatniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku. Ni zaračunana nikakršna provizija.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.
- Naknadne informacije nudijo banke.

MAKSIMALNI LETNI NETO DONOS:  
**11,83 %**